

DZIENNIK BYDGOSKI

Do „Dziennika“ dołączamy co tydzień: Tygodnik Sportowy i Dodatek powieściowy. Redakcja otwarta od godziny 8—12 przed południem i od 4—7 po południu. Oddział w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 5. Przedstawicielstwa: w Toruniu, ul. Mostowa 17 — w Grudziądzu, ul. Toruńska 22 w Inowrocławiu, Król. Jadwigi 16 w Gdyni, Skwer Kościuszki 24, I ptr.

Przedpłata wynosi w ekspedycji i agenturach 2,95 zł. miesięcznie 8,85 zł. kwartalnie; przez pocztę w dom 3,34 zł. miesięcznie, 10,00 zł. kwartalnie. Pod opaską: w Polsce 6,95 zł., zagranicę 9,25 zł. miesięcznie. Redakcja i Administracja w Bydgoszczy, ulica Poznańska 12/14. Rękopisów niezamówionych nie zwraca się.

Telefony: Nr zbiorowy 2650 (trzy przewody) — Oddział w Bydgoszczy 1299.

Założyciel Jan Teska.

Telefony Przedstaw.: Toruń 1546, Grudziądz 1294, Gdynia 1460, Inowrocław 420

Numer 300

BYDGOSZCZ, piątek dnia 31 grudnia 1937 r.

Rok XXXI.

Nieporozumienie polsko-czeskie.

Stosunek Polski do Czechosłowacji pobudzić musi od nowa uwagę niezależnej opinii polskiej. Zaszły bowiem dwa fakty o niemalej wadze, które sprawie tej nadają rumieńców aktualności. Zaliczyć do nich trzeba podróz francuskiego ministra Delbosa i konferencję czeskiego premiera Hodzy z przedstawicielami całej ludności polskiej w Czechosłowacji. Nie wiadomo, czy się kiedykolwiek dowiemy o tym, co mówił minister Delbos w Warszawie o stosunkach polsko-czeskich, ale za to wiemy, co powiedział premier Hodza przedstawicielom polskim z postem Wolfem na czele. Obiecał on sprawiedliwe traktowanie ludności polskiej za Olzą i usunięcie najwięcej rażących krzywd, wyrządzonych Polakom pod wpływem niepoctych szowinistów czeskich. O tym nasza prasa sanacyjna ledwie coś baknęła albo zgola przemilczała ten doniosły fakt. Natomiast skrętnie rejestruje każdą krzywdę, każde uchybienie. Ta sama prasa, milczy jak zakłeta o krzywdach Polaków w Niemczech albo też przedstawia je w bardzo łagodnym świetle. To daje wiele do myślenia.

Nie jesteśmy chwalcami Czechów, od których odróżniamy szczerze nam przychylnych Słowaków, ale nie uważamy za politycznie mądre ciągle szczucie na Czechosłowację, choć przykro nam jest, że rzuciła się w objęcia Rosji bolszewickiej — chcąc się zabezpieczyć przed niebezpieczeństwem niemieckim. Zamieszczamy przeto chętnie poniższy artykuł, wyjaśniający istotę nieporozumienia.

Nie ma w Polsce pisma narodowego, które by bez wewnętrznego zainteresowania poruszało politykę Czechosłowacji. Każdemu rdzennemu Polakowi leżą losy Czechosłowacji bardzo na sercu. Zew wspólnej krwi bratniej robi tu swoje. Tak było w zaraniu dziejów Polski politycznej, tak Bogu dzięki jest i dziś. **Większość narodu polskiego żywi sympatię do narodu czeskiego, mimo, że ten naród robił nam Polakom wstręty i przykrości.**

„Dziennik Bydgoski“ zawsze starał się o to, żeby Czytelników swoich utrzymywać w przyjaznym nastawieniu wobec narodu czeskiego, nie szczuł na ten naród swych Czytelników tak, jak to czyni krakowski „I. K. C.“ i pisma sanacyjne. „Dziennik Bydgoski“ patrzy na zagrożone przez niemiecczyzną Pomorze Gdańskie, rozumie lepiej od „I. K. C.“ obawy narodu czeskiego przed tą samą niemiecczyzną.

Polacy spod bylej okupacji pruskiej dokładnie wiedzą, że przegrana Czechosłowacji wobec Trzeciej Rzeszy, będzie także wcześniej czy później przegrana naszą na odcinku Pomorza Gdańskiego jak i na Śląsku.

Jako rdzenni Polacy, dla których jeden powiat na Zachodzie jest więcej wart niż całe województwo na wschodzie, i jako politycy świadomi, że tylko mocni na Zachodzie, będziemy jeszcze mocniejsi na wschodzie, jesteśmy przyjaciółmi Czechosłowacji i chcemy nimi pozostać.

Wiemy też, że polityczna przyjaźń nasza z Czechami jest większej doniosłości, niż nasza przyjaźń z Węgrami (polegająca jednak na starej i szczerej przyjaźni). W zrozumieniu położenia politycznego Czechosłowacji idziemy tak daleko, że nawet rozumieć możemy jej szukanie oparcia o Rosję, skoro na-

(Ciąg dalszy na stronie 2-ej).

Bez wody, gazu, elektryczności, tramwajów, autobusów i kolei podziemnej.

W Paryżu wybuchł strajk pracowników przedsiębiorstw użyteczności publicznej.

Paryż, 30. 12. (PAT) Wybuch strajku pracowników przedsiębiorstw użyteczności publicznej Paryża zaskoczył wczoraj całe miasto. Jeszcze w dniu wczorajszym rząd dążył do załatwienia konfliktów strajkowych w przemyśle spożywczym i transportowym, a jednocześnie klub parlamentarny partii socjalistycznej zajmował się całym szeregiem spraw ustawodawczych, nie spodziewając się zupełnie, że stanie w obliczu strajku miejskiego. Strajk został ogłoszony w chwili, gdy delegacja pracowników przedsiębiorstw miejskich była na audiencji u ministra spr. wewnętrznych, przedstawiając mu swe żądania podwyżkowe. Wybuch strajku nastąpił tak niespodziewanie, że już **pracownicy, zatrudnieni w lokalach restauracyjnych i kawiarnianych, nie mogli późnym wieczorem powrócić autobusami do domów.**

Od wczoraj rana strajkują pracownicy miejscy, przez co

unieruchomione są autobusy, kolej podziemna, gaz, elektryczność, wodociągi oraz na dwie godziny od 14 do 16 po poł. obsługa szpitalów.

Dotychczas strajk pracowników wodociągów, gazowni i elektrowni nie odbił się na życiu Paryża, ponieważ zapasy wody, prądu i gazu są jeszcze na razie wystarczające. Najsilniej odczuwa się natomiast strajk pracowników autobusów i kolei podziemnej, tak, iż znaczna ilość sklepów, zwłaszcza wielkich magazynów, uruchomiona została z jedno lub dwugodzinnym opóźnieniem, bowiem większość pracowników udawać się musiała do pracy piechotą, co przy olbrzymich odległościach w Paryżu musiałoby wywołać znaczne opóźnienia. Na wyglądzie miasta odbił się

najsilniej strajk zakładu oczyszczania miasta.

Jedynie tylko na głównych arteriach, jak Pola Elizejskie i wielkie bulwary, skrzyżnie ze śmieciami zostały usunięte do domów. Najbardziej zanieczyszczone są okolice wielkich hal, gdzie jezdnie i chodniki są formalnie zasłane papierami, opakowaniami i śmieciami.

Rada miejska nie liczyła się jeszcze wczoraj z wybuchem strajku i uważała za wystarczające przyznać tylko dodatek, który by wyrównał, a w większości wypadków, lekko przekroczył łącznie z poprzednią podwyżką — obecne pensje pracowników państwowych. Pracownicy miejscy zażądali jednak kategorycznie, aby niezależnie od poprzedniej podwyżki miasto przyznało im nowy dodatek w całości wysokości podwyżki pracowników państwowych. Uchwała rady miejskiej powzięta została w nocy z poniedziałku na wtorek. Związki zawodowe pracowników miejskich już we wtorek wieczorem podjęły przygotowania do akcji strajkowej i w kilka godzin później strajk został proklamowany.

Z całej prasy paryskiej jedynie tylko „Humanité“ i organ generalnej konfederacji pracy „Le Peuple“ popierają bez zastrzeżeń ruch strajkowy, który wybuchł pod nieobecność głównego przewodcy konfederacji p. Jouhau, bawiącego obecnie w Hiszpanii.

Już socjalistyczny „Populaire“ występuje z poważnymi zastrzeżeniami, pisząc: „Musimy powiedzieć, że uważamy za niezrozumiałą metodę, zastosowaną w tym wypadku przez działaczy z komitetu międzyzwiązkowego pracowników miejskich. Hasło strajku zostało rzucone w chwili, gdy przewodcy zwią-

zków zawodowych miejskich znajdowali się na konferencji u ministra spraw wewnętrznych Dormoy. Wobec tego minister spr. wewn., który z nimi pertraktował pod koniec rozmowy znalazł się w obliczu faktu dokonanego. To może tylko utrudnić zlikwidowanie konfliktu między pracownikami a władzami miejskimi Paryża. W międzyczasie — podkreśla „Populaire“ — funkcjonować będzie tylko służba bezpieczeństwa i pozostaną na posterunku ekipy doglądające maszyn. Tym niemniej

od dzisiejszego ranka pracująca ludność Paryża zostaje pozbawiona kolei podziemnej, autobusów, a później — być może — gazu i elektryczności.

Nikt nie był uprzedzony i żadna kampania przygotowawcza nie wytłumaczyła opinii publicznej żądań pracowników. Obawiamy się — kończy „Populaire“ — że hasło strajku, rzucone w tych warunkach, może zrobić w oczach opinii publicznej wrażenie nieuzasadnionego i w konsekwencji zaszkodzić tylko ruchowi zawodowemu. (Biorąc pod uwagę głos socjalistów jasnym jest, że hasło do strajku wyjść mogło tylko z Moskwy. Tak to „sojuznik“ Stalin odwdzięcza się Francji za nawiązanie z nim sojuszu!).

Chautemps grozi strajkującym.

Paryż, 30. 12. (PAT) Wczoraj w godzinach przedpołudniowych zebrał się premier Chautemps, wicepremier Blum, minister spr. wewn. Dormoy i minister obrony narodowej Daladier w pałacu Matignon, celem naradzenia się nad sytuacją, wytworzoną przez generalny strajk pracowników użyteczności publicznej. W czasie tych obrad zjawiała się delegacja strajkujących pracowników z prośbą o udzielenie jej audiencji. Premier Chautemps udzielił odpowiedzi, iż

delegacja nie może być przyjęta przed powrotem do pracy.

Po zakończeniu obrad premier Chautemps złożył przedstawicielom prasy następujące oświadczenie:

Sytuacja stworzona przez strajk pracowników użyteczności publicznej jest poważna, lecz rząd zdecydowany jest do przedsięwzięcia jak najbardziej stanowczych kroków.

Hasło dali komuniści!

Obawa rozszerzenia się strajku wzrasta.

Paryż, 30. 12. (PAT). Aczkolwiek oficjalnym powodem strajku generalnego pracowników miejskich Paryża jest sprawa wyrównawczego dodatku drożyznianego, jednakże strajk przybrał wyraźnie inny charakter.

W obecnej fazie strajk staje się najwyraźniej strajkiem politycznym, zwróconym przeciwko rządowi i wyrazem protestu przeciwko udzielaniu przez rząd samochodów wojskowych dla przewozu produktów żywnościowych i do kolportażu dzienników.

Dzięki swemu charakterowi politycznemu oraz wskutek tego, że samo

(Ciąg dalszy na stronie 2-ej).

Powrót z Grenlandii.

Tak wygląda, okryty grubą skorupą lodową, amerykański statek rybacki „Notre Dame“, który po dokonaniu połowów na wodach Grenlandii wrócił do rodzinnego portu Bostonu.

Wpływ podczas mrozu.

Paryż. (PAT). Na Sekwanie odbył się roczny wyścig pływacki, znany pod nazwą „Wpływ przez Sekwanę“. Mimo dotkliwego zimna, na starcie pojawili się czolowi pływacy francuscy z zeszłorocznym zwycięzcą Cartonnet na czele. Zwycięstwo odniósł młody pływak Perrentin, który przebył 300 m w czasie 2:40 sek. przed Foucher, który uzyskał czas o 2,6 sek. gorszy. Zawody odbyły się przy 4 st. mrozu. (Od red. — Inne źródła podają, że Cartonnet nie startował).

ODMROŻENIE
ORYGINALNA M.A.S.C. „MROZOL“ (KOGUTKIEM)
STOSUJE SIĘ PRZY ODMROŻENIACH I PRZY RANKACH POWSTAŁYCH OD ODMROŻENIA

Czarny dzień na giełdzie nowojorskiej.

Nowy Jork, 30. 12. (PAT). Giełda nowojorska ponownie przeżyła dzień wielkiej zniżki kursów. Rozmiar spadku był tak wielki, że szereg papierów stracił ożywy kursowy, osiągnięty od połowy października br., niektóre zaś walory spadły do najniższego poziomu, notowanego w ciągu br., względnie nawet jeszcze niżej. Obrót wyniósł około 2,4 miln. sztuk akcji.

Prasa nowojorska przypisuje tendencję na giełdzie zapowiedzi wzmocnienia walki rządu przeciw trustom, a dalej — pogorszeniu się sytuacji produkcyjnej w wielu gałęziach przemysłu, przy czym wymieniana jest zapowiedź zwolnienia przez „General Motors“ 30 tys. robotników na początku stycznia oraz fakt, że 240 tys. robotników tegoż koncernu będzie pracowało 3 dni na tydzień.

Ludowcy z Małopolski Wschodniej do ministra sprawiedliwości.

Lwów, 30. 12. We wszystkich powiatach Małopolski Wschodniej, gdzie istnieje organizacja Stronnictwa Ludowego, zostały zebrane podpisy pod petycją w sprawie zwolnienia przebywających w aresztach ludowców, zatrzymanych w czasie strajku chłopskiego. Petycję tę wysłano do ministra sprawiedliwości Grabowskiego oraz do wojewody lwowskiego dr. Biłyka.

Beniamin Suchestow — gościem księcia Radziwiłła

Drohobycz, 30. 12. Według nadeszłych tu wiadomości były mąż Jeannety Suchestow, narzeczonej ks. Michała Radziwiłła, Beniamin Suchestow, bawiący od kilku tygodni w Wiedniu, wyjechał do Włoch.

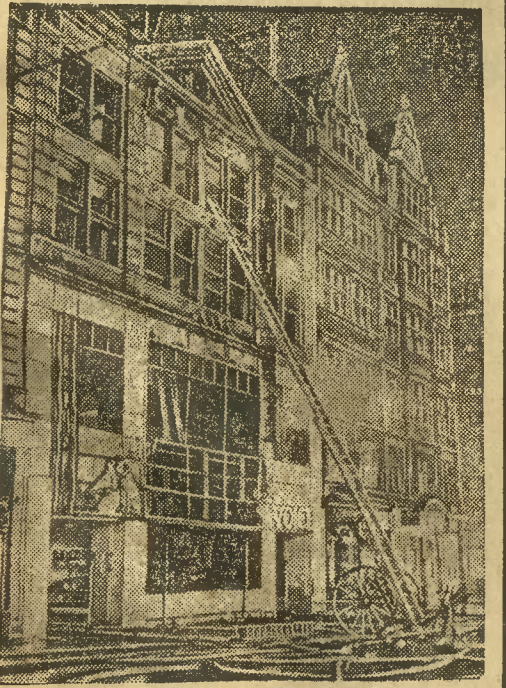
Ma on tam spotkać się ze swoją ekszöną. Krąży nawet pogłoski, że otrzyma zaproszenie na ślub swej b. żony p. Suchestow z ks. Michałem Radziwiłłem, który ma się odbyć w Nicei.

(Czy wobec takich gości nie byłoby właściwszym, aby ślubu młodej a dobranej parze udzielił cadyk z Czortkowa? Byłoby przynajmniej małe ale dobrane towarzysstwo!)

Zaspy śnieżne powodem katastrofy.

Biała Podl. Parowóz pociągu osobowo-towarowego, idący z Białej Podlaskiej do Konstantynowa wskutek zasp śnieżnych wykoleił się w pobliżu Białej Podl. Wypadek na szczęście nie pociągnął ofiar w ludziach. Pociąg został opóźniony o 9 godzin.

Splonęła londyńska fabryka płyt.

Czeropiętrowy gmach słynny na całym świecie fabryki gramofonów i płyt „Głos jego pana“, znajdujący się przy jednej z najruchliwszych ulic Londynu, padł całkowicie pastwą płomieni.

Wpływy kominternu w ZNP.

Nakładem Centralnego Biura Porozumienia Antykomunistycznego ukazała się broszura p. Henryka Glasa pt. „Wpływy kominternu wśród nauczycieli. Materiały oświetlające cele i taktykę komunistów w „Związku Nauczycielstwa Polskiego“. Autor na wstępie zaznacza: „Jest rzeczą niewątpliwą, że przeważająca większość członków ZNP nie solidaryzuje się z żadną komunistyczną lub prokomunistyczną działalnością na terenie nauczycielskim i szkolnym. Ale jest również rzeczą już oczywistą, że w ZNP istnieje grupa komunistycznych i prokomunistycznych działaczy, którzy usiłowali i będą jeszcze usiłowali ZNP wciągnąć na drogę dogodną czerwonej Moskwy, a całkowicie sprzeczną zarówno z interesem Rzeczypospolitej, jak i z interesem nauczycielstwa polskiego i polskiej młodzieży szkolnej.“

Jakie są cele tej grupy i jakie metody jej działania? Pamiętać trzeba, że komintern dąży do zbolszewizowania inteligencji, wytworzenia odpowiedniej atmosfery w ogniskach życia umysłowego oraz pragnie oddziaływać na młode pokolenie za pośrednictwem kół nauczycielskich. Wpływy kominternu wśród nauczycieli rozszerza międzynarodówka pracowników oświatowych, będąca jedną z organizacji pomocniczych III międzynarodówki. Jest ona nie tylko organizacją zawodową, lecz przede wszystkim polityczną. Działalność jej polega na propagowaniu idei rewolucyjnych i uprawianiu agitacji w różnych krajach i pozyskiwaniu dla swych celów nauczycieli. MPO głosi

walkę klas, organizuje strajki nauczycielskie, dąży do łączności i współpracy rewolucyjnej z innymi organizacjami klasowymi, zwłaszcza z „frontem ludowym“, przeciwdziała każdemu rządowi, który nie jest rządem „frontu ludowego“ oddziaływanie na młodzież w duchu klasowym i bezbożniczym, gloryfikuje bolszewicką Rosję.

A teraz co widzimy na terenie ZNP? ZNP finansował skrajnie radykalne pismo „Dziennik Poranny“ zbliżone do zamkniętego folksfrontowego „Dziennika Popularnego“ zorganizował strajk nauczycieli przeciwko zarządzeniom władz państwowych. Zorganizował również uliczne wystąpienie przeciw rządowi charakteryzując oświadczenia premiera jako „zamach na ZNP“, Porozumiewał się z organizacjami politycznymi w sprawie wywołania strajku generalnego, w łonie ZNP był utworzony komitet strajkowy, wydający biuletyn, który nawoływał nauczycielstwo do oporu zarządzeniom mianowanego przez rząd kuratora. Członkowie ZNP usuwali młodzież ze szkół podczas strajku.

Świadczą o tym wydawnictwa ZNP, uchwały zjazdów, wyroki sądowe z procesów członków ZNP, sprawa „Płomyka“, biuletyn komitetu strajkowego w Warszawie, prasa sowiecka, omawiająca zajście w ZNP oraz wydawnictwa komunistyczne.

A zatem istnienie na terenie ZNP grupy komunistycznej, usiłującej pchnąć związek w kierunku wytycznych akcji komunistycznej międzynarodówki pracowników oświatowych — można — podkreśla p. H. Glas — uważać za udowodnione.

ZAPOBIEGA ODMROŻENIOM RĄK KREM PRAŁATÓW „PERFECTION“

Anglia skupuje zboże na wypadek wojny!

Londyn, 30. 12. (PAT). „Daily Herald“ donosi, że na zlecenie ministra koordynacji obrony narodowej Inskipa, brytyjskie ministerstwo handlu uzyskało opcję na całkowitą tegoroczną produkcję pszenicy kanadyjskiej, aby w ten sposób zabezpieczyć zaopatrzenie W. Brytanii w zboże na wypadek nagłej potrzeby lub w razie ewentualnej wojny(!)

Rokowania w tej sprawie rząd brytyjski prowadził z kanadyjskim urzędem zbożowym już od dłuższego czasu. Za samą opcję zapłacono, wedle dziennika, 5 milionów funtów szterli, zaś wartość zboża, zabezpieczonego tą opcją, wynosi 100 milionów fun-

tów. Zboże to wyładowane będzie w szeregu mniejszych portów na zachodnim wybrzeżu W. Brytanii, gdzie wybudowane zostaną specjalne elewatory, bowiem porty na wschodnim wybrzeżu, jak Londyn, Hull i Newcastle uznane zostały za niedostatecznie zabezpieczone przed ewentualnym atakiem lotniczym. Poza tym jak stwierdza „Daily Herald“ W. Brytanii prowadzi również rokowania, celem sprowadzenia wielkich zapasów konserw, głównie z Argentyny.

Trudno sobie wyobrazić większą obawę przed wojną!

Higiena — gwarancją zdrowia.

We własnym dobrze zrozumianym interesie żądacie proszków „Z KOGUTKIEM“ w torebkach higienicznych, gdyż tylko one dają gwarancję maszynowego wykonania.

Z wielkim nakładem pracy i kosztów, sięgających w krocie, zostało zmienione opakowanie proszków „Z KOGUTKIEM“, wyko-

nywanych maszynowo, bez dotyku rąk ludzkich, dając całkowitą gwarancję higieny.

Żądacie proszków „Z KOGUTKIEM“ tylko w torebkach higienicznych, maszynowo wykonanych. (25745)

Nareszcie ulgi podatkowe dla właścicieli dorożek samochodowych.

„Nowa Prawda“ — organ Stronnictwa Pracy w Warszawie dowiadyuje się, że długootrwałe starania Związku Związków właścicieli dorożek samochodowych w sprawie zmiany systemu opodatkowania taksówek dały częściowo pomyślne wyniki.

Od 1 stycznia 1938 r. na mocy zarządzenia min. skarbu, właściciele taksówek jeżdżący sami, względnie zatrudniający jednego członka rodziny, wykupować będą tylko świadectwo przemysłowe, natomiast wolni będą od podatku obrotowego. Zatrudniający zaś siły pomocnicze, wykupując odpowiednie świadectwa przemysłowe (w zależności od ilości zatrudnionych pracowników) będą płacić zryczałtowany podatek przemysłowy (w Warszawie 40 zł od każ-

dej taksówki w stosunku rocznym). Ryczałt ten będzie miał zastosowanie tylko do tych przedsiębiorstw, które będą eksploatowały nie więcej, niż 5 dorożek samochodowych. Pozostałe przedsiębiorstwa podlegać będą normalnym wymiarom podatkowym.

W miastach, zaliczonych do I klasy, jak Bydgoszcz itp. zryczałtowany podatek obrotowy będzie wynosił 25 zł, a w pozostałych 15 zł.

Wszystkie te ulgi będą obowiązywały, o ile świadectwo przemysłowe będzie wykupione przed 15 stycznia. W razie wykupu świadectwa po tym terminie, omawiane ulgi nie będą miały zastosowania.

P. Kirtiklis nie zdążył się pożegnać!...

Prasa lwowska odślania ciekawe okoliczności, w jakich b. wojewoda Kirtiklis przeszedł być wojewodą białostockim.

Do 6 września wojewoda przebywał na urlopie. Zaledwie jednak objął rano 7-go września urządowanie, w kilka godzin później został telefonicznie wezwany do Warszawy. Pojechał autem i następnego dnia 8 września przed godziną 3 powrócił już z dymisją w kieszeni.

Była to niespodzianka nawet dla niego samego. W trzy dni później bez uprzedzenia przyjechał nowy wojewoda białostocki,

p. Henryk Ostaszewski, i zajął taksówką do województwa. P. Kirtiklis oddał natychmiast urządowanie nowemu wojewodzie i o godz. 2 po południu, w niespełna półtoręj godzinie po wezwaniu nowego wojewody, wyjechał samochodem wraz z żoną do swej osady w Rękaśkizkach na Wileńszczyźnie. Wojewoda Kirtiklis nie zdążył nawet złożyć wizyt pożegnalnych i w ogóle w Białymstoku więcej się nie pokazał.

Wojewoda Ostaszewski urzęduje od 11 września bez przerwy.

Proces adwokata Szumańskiego został odroczony.

Warszawa, 30. 12. (Tel. wł.). Proces adw. Szumańskiego z Warszawy, oskarżonego o obrazę ministra sprawiedliwości p. Grabowskiego został odroczony do dnia 3 stycznia 1938 r.

Na rozprawie nie zjawili się oskarżony. Obrona przedstawiła sądowi świadectwo lekarskie o złym stanie zdrowia adw. Szumańskiego, który obecnie przebywa w Krakowie. Sąd postanowił ustalić adres oskarżonego za pomocą policji, a następnie poddać go badaniu przez lekarza urzędowego. (r)

Lekarze bojkotują szpital.

Chelmski. W związku ze znanymi zajściami na terenie międzykomunalnego szpitala psychiatrycznego w Chelmie, zarząd oddziału śląskiego Zw. Lekarzy powziął uchwałę zabraniającą swym członkom przyjmowania praktyk w tym szpitalu. Identyczną uchwałę powziął zarząd główny w Warszawie. Wskutek tego sprawa zaangażowania nowych lekarzy na miejsce ustępujących z kołcem br. dr. Ossendowskiego i dr. Orzechowskiego przedstawia wiele trudności.

Książki i czasopisma zakazane w Polsce.

Warszawa, 30. 12. (PAT) Ministerstwo spraw wewnętrznych odebrało debet pocztowy następującym niżej wymienionym drukom, ponieważ zawierały one w swej treści cechy przestępstw, przewidzianych w kodeksie karnym: czasopiśmie „Strażnica“, wydanemu w języku polskim w Brooklinie (St.Zjedn.) książce p. t.: „Stworzenie“ J. F. Rutherforda, wydanej w języku polskim w Brooklinie, broszurze p. t.: „Recht und Wahrheit“, wydanej w języku niemieckim (brak autora i miejsca wydania).

We Froncie Demokratycznym mają się spotkać żydzi, socjaliści i... płk Sławek.

Warszawa, 20. 12. (tel. wł.) W pocie czoła pracują pp. Kleinbaum i Michałowski nad sklejaniem Frontu Demokratycznego. Front ten lewicowo-żydowski ma zacząć swoje działanie w pierwszej połowie stycznia. Data zbiega się z terminem, wyznaczonym na odbycie ogólnopolskiego kongresu żydostwa polskiego. Prasa żydowska z zapalem godnym lepszej sprawy rozszerza wiadomość, że do frontu ma zgłosić swoją przynależność Stronnictwo Ludowe. Jest to wiadomość całkowicie zmyślona dla wiadomych celów panów z lewicy. Któż więc wejdzie do Frontu Demokratycznego oprócz żydów? Ma wejść PPS i Związek Lewicy Patriotycznej (płk. Sławek).

Równocześnie zapowiada się, że w stolicy powstaną dwa pisma, reprezentujące kierunek polityczny nowego bloku, którego naczelnym zadaniem będzie walka z antysemityzmem. O akcji lewicy na terenie sejmiku jest zupełnie głucho. (r)

Zbyteczny gość.

Żydzi wysyłają do Polski słynnego reportera.

Obiegają pogłoski, że w najbliższym czasie ma przyjechać do Polski jeden z najgłośniejszych reporterów amerykańskich Knickerbocker. Bardzo cieszyłibyśmy się z przybycia do Polski tego świetnego dziennikarza, gdyby go interesowało samo tylko życie polskie. Tymczasem podobno Knickerbocker przybywa na życzenie słynnego rabina nowojorskiego Wiesego i pono ma być przezeń finansowany. Jeżeli tak by się rzecz przedstawiała, w takim razie musielibyśmy wyrazić zdziwienie, że tak wybitny dziennikarz podjął się tej roli, a po wtóre uważalibyśmy go za niepotrzebny wysłańca. Zbadanie bezstronne kwestii żydowskiej w Polsce byłoby dla mieszkańców Stanów Zjednoczonych bardzo pouczające, przekonaliby ich samych, że przy nacjonalizmie amerykańskim nie znieśliby nigdy takiego stanu rzeczy, jaki istnieje w Polsce — ale wątpliwy, czy inicjatywa rabina Wiesego z góry nie zawiera już odpowiednich wskazówek dla każdego badacza.

Nieprzyzwoite metody walki ze Stronnictwem Pracy.

Na marginesie pierwszego zajęcia, jakie miało miejsce w pracy terenowej między Stronnictwem Pracy a Stronnictwem Narodowym na zjeździe w Pabianicach, agencja „Kabel“ podaje:

Na zjeździe Stronnictwa Pracy w Pabianicach znalazła się grupa kilkunastu członków Stronnictwa Narodowego, która przybyła z zamiarem przeszkadzania obradom. Grupa ta poczęła wznosić okrzyki i śpiewać hymn miłochy. Demonstrujących usunęła szybko straż porządkowa, tak, że zajście to nie miało większego znaczenia.

Miesiąc kończy się...

Abonenci „Dziennika Bydgoskiego” proszeni są o jak najszybsze uiszczenie przedpłaty na styczeń, względnie I. kwartał 1938 r.

Na wiosnę nowe wybory w Rumunii.

Bukareszt, 30. 12. (Pat.) Nowy rząd premiera Gogi przyjęty został z dużym zadziwieniem przez całą opinię rumuńską. Nasze główne stronnictwa polityczne i prądy ideowe ustosunkowały się do nowego rządu częściowo przychylnie, a częściowo zapowiedziały wyczekujące stanowisko do czasu pierwszych realizacji programu nowego rządu. Mimo to w rumuńskich kołach politycznych panuje przekonanie, że nowy rząd nie będzie współpracował z ostatnio wybranym parlamentem i że nowe wybory parlamentarne zostaną rozpisane na marzec lub kwiecień.

Domagają się poparcia.

Paryż, 30. 12. (PAT.) Komisja międzyzwiązkowa robotników rozplakatowała we wszystkich okręgach Paryża odezwy, w których są wymienione żądania stawiane przez robotników zakładów użyteczności publicznej. Komisja międzyzwiązkowa domaga się od mieszkańców Paryża poparcia robotników w ich walce.

Francuscy gangsterzy.

Troyes (dep. Aube), 30. 12. (PAT.) Wczoraj po południu w pobliżu banku francuskiego, sześciu osobników wyrwało 3 inkasentom teczkę z zawartością 1.800.000 fr. w gotówce i 250.000 fr. w papierach wartościowych. Zaskoczeni inkasenci rozpoczęli bezładną strzelaninę w kierunku rabusiów, którzy jednak zbiegli w samochodzie. Nikt nie został trafiony a samochód znikł w niewiadomym kierunku.

Niemcy sprowadzają robotników włoskich.

Rzym, 30. 12. (PAT.) Robotnicy włoscy w liczbie 30.000, którzy na podstawie niedawno zawartej włosko-niemieckiej umowy mają być użyci do prac melioracyjnych w Niemczech, zaczęli wyjeżdżać w marcu. Będą oni przydzieleni do rozmaitych okręgów w Niemczech południowych. Robotnicy włoscy mają zapewnione takie same warunki ekonomiczne, jak robotnicy niemieccy.

Burza śnieżna.

Rzym, 30. 12. (PAT.) Nad całym wybrzeżem adriatyckim szalała śnieżna burza. W Trieście i okolicy wiatr osiągnął szybkość 100 km na godzinę. Na południowym krańcu półwyspu — w Bari — spadł obfity śnieg.

Znaczki na pomoc zimową.

będą sprzedawane z biletami kolejowymi. Warszawa, 30. 12. (Pat.) W związku z akcją zimowej pomocy bezrobotnym wprowadzona zostaje na PKP sprzedaż znaczków ogólnoobywatelskiego komitetu zimowej pomocy bezrobotnym. Znaczki sprzedawane będą przy wydawaniu biletów na przejazd oraz przy przyjmowaniu do przewozu przesyłek bagażowych, ekspresowych i towarowych. Zakupywanie znaczków zasadniczo odbywać się będzie dobrowolnie, wobec czego wysokość ofiary i jej złożenie zależy tutaj w każdym przypadku od uznania ofiarodawcy. Dla ułatwienia orientacji kas kolejowych ustalone jednako zostały pewne normy, jako zalecone, które proponowane będą przez personel kolejowy. Należy nadmienić, że ogólnie obowiązująca opłata jaka pobierana była swego czasu na Fundusz Pracy od biletów na przejazd została z dniem 1 sierpnia br. skasowana całkowicie.

Czy Wilhelm chce wrócić? oto jest pytanie!

Berlin, 30. 12. (PAT.) W związku z pogłoskami, jakie ukazały się w niektórych dziennikach zagranicznych, jakoby b. cesarz Wilhelm pragnął powrócić do Niemiec i jakoby życzenie to spotkać się miało z przychylnym echem w Berlinie, w tutejszych kołach miarodajnych oświadcza się, że nie dotychczas nie wiadomo o podobnym życzeniu b. cesarza, a tym bardziej o rzekomym przychylnym stanowisku berlińskich czynników rządowych.

Koła tutejsze powstrzymują się jednak od zaprzeczenia tym pogłoskom, oświadcza się, że tego rodzaju życzenia

b. cesarza byłoby poniekąd zrozumiałe. Jest rzeczą bardzo możliwą, iż pragnie on wrócić do ojczyzny, zaś ze względu na jego bardzo podeszły wiek, jakiegokolwiek roszczenia dynastyczne lub działalność polityczną na terenie Rzeszy byłaby chyba wykluczona.

(Należy się domyślać, że Wilhelm chce wrócić dlatego, że nie otrzymuje dochodów ze swych dóbr w Niemczech na skutek kontroli dewizowej. Chodzi mu więc nie tyle „o umiowanie na ziemi niemieckiej”, co o dostatnie życie! — red.)

Chory na wściekliznę pokąsał trzy osoby.

Radomsk, 30. 12. Mieszkańcy wsi Kletnia (pow. radomski) żyją pod wrażeniem strasznego wypadku, jaki się tam zdarzył przed kilku dniami. Mieszkaniec tej wsi, Władysław Koćwin został przed miesiącem pokąsany przez wściekłego psa. Koćwin nie przypuszczając, że pies może być wściekły ograniczył się jedynie do obandażowania dotkliwych ran szarpanych na nogach

i rękach, zaniedbując całkowicie wskazane w takim wypadku środki zapobiegawcze. Po 4-ch tygodniach chory uległ ostremu atakowi szału, rzucił się na swą rodzinę i pokąsał 3 osoby, które przewieziono do szpitala w Radomsku, gdzie poddano je szczenienu ochronnemu. Nieszczęśliwy Koćwin po ostrym ataku szału zmarł w strasznych męczarniach.

Przeciwno wyzyskowi przez żydowskie bekoniarne.

Reorganizacja Pow. Towarzystwa Kółek Rolniczych w Bydgoszczy.

Doniosłe uchwały na nadzwyczajnym walnym zebraniu P. T. K. R.

(ak) Wobec zmiany granic administracyjnych województw pomorskiego i poznańskiego wyłoniła się konieczność dokonania reorganizacji oddziału bydgoskiego Powiatowego Towarzystwa Kółek Rolniczych, będącego dotychczas członkiem macierzystej organizacji zawodowo-rolniczej Wielkopolskiego Towarzystwa Kółek Rolniczych w Poznaniu. Przeszło pół wieku trwała pożyteczna działalność oddziału bydgoskiego P. T. K. R. z centralą w Poznaniu. Niejednokrotnie byliśmy świadkami wyjątkowej współpracy Wielkopolskiego Tow. Kółek Rolniczych z oddziałem bydgoskim na wszystkich polach zawodowych, kulturalnych i gospodarczych. I nie tylko ze Wlkp. Tow. Kółek Rolniczych dzielnie bronili interesów rolnictwa, lecz przede wszystkim za czasów niewoli budziło ducha narodo-wego wśród rolników i krzewiło zdrowe hasła kultury i postępu rolniczego w najcięższych okresach kryzysu gospodarczego, niosło zorganizowanemu rolnictwu pomoc moralną i materialną.

Z dniem 1 kwietnia 1938 r. oddział bydgoski P. T. K. R. wchodzi w nowy okres swej działalności, a mianowicie przez odłączenie się od centrali w Poznaniu i przyłączenie się do organizacji Pomorskiego Towarzystwa Rolniczego w Toruniu. Celem poczynienia przygotowań w tym kierunku zwołano specjalne nadzwyczajne zebranie prezesów i delegatów P. T. K. R., które odbyło się we wczorajszą środę o godzinie 10-tej przed południem w salce „Pod Lwem”.

Zebrawanie zgaśli pochwaleniem Pana Boga prezes p. Radziński, witając posła Dudzińskiego, dyr. Raczkowskiego, dyr. Jankowskiego, członków Rady I. T. K. R. i przedstawicieli prasy. W obszernej przemówieniu wyjaśnił następnie prezes Radziński cel zwołania nadzwyczajnego zebrania. Przyłączenie naszego powiatu do Pomorza stało się faktem, wobec czego konieczność zmusza nas do oderwania się od Poznania. Czynimy to z żalem — mówił prezes — gdyż współpraca z Poznaniem była jak najlepsza.

Następnie prezes zapoznał zebranych z organizacją Pomorskiego Towarzystwa Rolniczego w Toruniu, która jest odmienna od organizacji Wielkopolskiego Tow. Kółek Rolniczych. Organizacja centralna na Pomorzu bowiem zrzesza nie tylko właścicieli mniejszych gospodarstw rolnych, lecz również ziemian i osadników. Tworzą oni osobne sekcje, mają osobowość prawną i wielką samodzielność. Każdy powiat ma swój własny sekretariat i od niego jest zależny. Istnieje również zmiana co do składek. Zasadniczo składka dla drobnych rolników wynosi 1,50 zł rocznie, przy czym jednak system odprowadzania składek jest inny. Podczas gdy dotychczas kółka zatrzymywały 60% składek dla siebie, 20% odprowadzały do centrali powiatu, a 20% do centrali wojewódzkiej, to obecnie kółka zatrzymują 70%, a 30% przechodzi do cen-

trali powiatu. Jeżeli chodzi o składki ziemian itd., które przyjmuje biuro powiatu, to wynoszą one od 100—500 zł rocznie. Wobec tego, że powiat bydgoski wchodzi w skład Pom. Tow. Roln., konieczne jest uchwalenie osobnej osobowości prawnej oraz uchwalenie osobnego statutu i regulaminu. Pod koniec prezes podniósł, że wchodząc do Pomorza, kółko musi być silne i posiadać wielką liczbę członków, ażeby z nim się liczyli.

Następnie sekretarz Pawlicki przeczytał projekt nowego statutu, po czym potoczyła się ożywiona dyskusja. W dyskusji wyrażono obawę, że przy obecnym brzmieniu statutu każdy rolnik bez względu na narodowość i rasę — a więc i żydzi mogli być członkami kółek rolniczych. Taki wypadek bowiem już się wydarzył i żyd przyjęty do kółka rolniczego później został wydalony. Prezes wyjaśnił, że w przyszłości obaw tego rodzaju nie ma, gdyż o przyjęciu decyduje zarząd kółka, a przeciwstawić się może temu również zarząd powiatowy. Co rwa niektórzy rolnicy Niemcy, którzy czują się Polakami, zostali przyjęci do kółek, lecz zasadniczo tego się nie robi. Jak obecnie kółka rolnicze w powiecie bydgoskim reprezentują 35% ogółu rolników. Jeżeli chcemy, ażeby się bardziej liczone z rolnikami powiatu bydgoskiego, konieczna jest przynależność co najmniej 60 proc. ogółu rolników.

Po tej dyskusji uchwalono jednogłośnie wystąpić z Wielkopolskiego Tow. Kółek Rolniczych w Poznaniu, a ponadto założenia samodzielnej na osobowości prawnej opartej nowej organizacji zawodowej rolnictwa powiatu bydgoskiego pod nazwą „Powiatowe Towarzystwo Kółek Rolniczych z siedzibą w Bydgoszczy”. Wykonanie tej uchwały poruczone dotychczasowemu zarządowi P. T. K. R. Ponadto uchwalono wystosować adres holdowniczemu do Wielkopolskiego Towarzystwa Kółek Rolniczych w Poznaniu za wielkie zasługi i pracę dla bydgoskiej organizacji.

W wolnych głosach zainterpelowano posła Dudzińskiego w sprawie niesłychanego wyzysku rolników uprawianego przez żydowskie bekoniarne. Podniesiono, że bekoniarńia żyda Robinsona zarobiła już na rolnikach bydgoskich przeszło 8 milionów zł. W odpowiedzi na tę interpelację poseł Dudziński zaznaczył, że trzeba stworzyć spółdzielnie chrześcijańskie i tylko w ten sposób będzie można uniknąć wyzysku ze strony żydowskich bekoniarzy. W chwili obecnej toczą się pertraktacje takiej spółdzielni, mającej na celu kupno rzeźni miejskiej w Koronowie, nadającej się na cele bekonowe. Żyda Robinsona można było już swego czasu wyrzucić z Nakła. Zarząd miasta Nakła odniósł się bowiem bardzo przychylnie, lecz niestety nie było dostatecznego kapitału.

Poza tym narzekano w dyskusji na praktyki niektórych rzeźników, którzy wobec obniżenia się cen na mięso nie bili świń. Również zwrócono się przeciwko nowym obstrużeniom w mleczarniach. Podkreślono

wielką ofiarność rolnictwa powiatu bydgoskiego na cele pomocy zimowej, lecz niezrozumiałym wydaje się, że obecnie przy ściąganiu darów zatrudnia się wielki aparat biurokratyczny i płatnych urzędników, chodzących po wsiach, podczas gdy dawniej czyniły to organizacje charytatywne. Tak więc wielka część ofiar mija się ze swym przeznaczeniem.

W końcu poruszono sprawę giełd zbożowych (o czym napiszemy osobno) i inne sprawy.

Zgon wybitnego socjologa polskiego.

Warszawa 30. 12. (Pat.) Zmarł, przeżywszy 59 lat śp. Stefan Zygmunt Czarnowski, profesor zwyczajny socjologii i historii kultury Uniwersytetu J. P.

Sp. prof. Czarnowski był profesorem regionalistyki Wolnej Wszechnicy Polskiej, po czym objął docenturę historii kultury na uniwersytecie warszawskim, a następnie także katedrę socjologii i historii kultury oraz kierownictwo seminarium tegoż przedmotu. Walczył w legionach, był kapitanem wojsk polskich.

Ruch na Wiśle wstrzymany.

Gdańsk, 30. 12. (PAT) Wobec zamrznienia wód śródlądowych, ruch statkami na Wiśle został wstrzymany. Statki poddawane są ogólnemu remontowi.

Coraz częściej zdarzają się pożary kinoteatrów w Polsce.

Katowice, 30. 12. (ag) Jeszcze nie przebrzmiały echa pożaru w jednym z kinoteatrów we Lwowie, a już zdarzył się drugi wypadek w Mikołowie na Śląsku. W kinoteatrze „Adria” podczas wyświetlania filmu „Ordynat Michorowski” spłonęło 800 metrów taśmy filmowej. Pożar stłumiono; kinooperator poniósł dotkliwe poparzenia.

Ludowcy: hr Drohojowski i Kasprzak zostali na nowo aresztowani.

Przemysł, 30. 12. (PAT) Po ogłoszeniu wyroku w procesie Drohojowskiego i towarzyszy, sąd na wniosek obrony postanowił zmienić środek zapobiegawczy i wypuścić dwóch głównych oskarżonych tj. Drohojowskiego i Kasprzaka na wolną stopę. Na postanowienie sądu wniósł prokurator zażalenie, a sąd okręgowy w Przemyslu w składzie trzech sędziów powziął uchwałę uchylenia postanowienia sędziego orzekającego z dnia 20 bm. co do wypuszczenia na wolną stopę oskarżonych Drohojowskiego i Kasprzaka i polecił obydwóm ponownie osadzić w więzieniu.

Po wykonaniu powyższej uchwały, funkcjonariusze wydziału śledczego aresztowali w Jarosławiu Jana hr. Drohojowskiego i Kasprzaka i odstawili ich do więzienia przy sądzie okręgowym w Przemyslu.

Pożar młyna żydowskiego i 22 wagonów zboża.

Tarnopol, 30. 12. (PAT) Na skutek zawalenia się desek na strychu hali maszynowej zapalił się od żelaznego komina materiał drzewny i spowodował pożar młyna walcowego wraz z budynkami gospodarczymi, będący własnością Rubinsteina Mozesa i Spółki w Antoninie obok Radzichowa. Młyn spłonął doszczętnie. Nadto spaliły się 22 wagony zboża i mąki. Szkoda wynosi 450.000 zł. Młyn był ubezpieczony we włoskim towarzystwie ubezpieczeniowym.

Wracając z wesela syna utonęła w rowie.

Kostrzyn. Ofiarą tragicznego wypadku padła mieszkanka wsi Glinka Duchowna, Marianna Królowa. Wracała ona z Kostrzyna z wesela swego syna, a panująca wtedy bardzo gęsta mgła tak zdezorientowała kobietę, że zmyliła drogę i zaczęła wśród mgły błądzić po łąkach. Niedaleko wsi Strumiany wpadła do rowu z wodą. Była przy tym tak osłabiona długim błądzeniem i skostniała od mrozu, że nie zdołała wydostać się stamtąd i utonęła.

Śp. komandor Solski.

Z Gdyni donoszą nam: W dniu 28 bm. zmarł po operacji w szpitalu wojskowym w Warszawie śp. komandor dypl. Eugeniusz Solski, wychowanek korpusu w Petersburgu. Młoda marynarka wojenna Polski straciła w nim jednego z najlepszych pionierów rozbudowy siły zbrojnej Rzeczypospolitej na morzu.

Telegram

Zapowiadamy rewelacyjny wieczór dnia 31 grudnia 1937 roku

Sylwestrowy

Emocjonująca rewia humoru, tańca i śpiewu wykonana przez znakomitych artystów: (25789)

Hankę Ordonównę, Lode Halame, Grossównę, Andrzejewską, Górską, Zelińską, Zofię Terne, Fryderyka Jarosiego, Michała Złacza, K. Krukowskiego, St. Sienińskiego, J. Orwida, Olszę, Gierasińskiego, Rentgena, Chóru Dana. Mimo kolosaln. koszt. ceny niskie.

I-sze przedst. o godz. 8.25 II-gie przedst. o godz. 7.30 III-cie przedst. o godz. 10.20 to wszystko w Kinie

KAPITOL Marcinkowskiego 4 (25696)

Kronika

Bydgoszcz, dnia 30 grudnia 1937 roku.

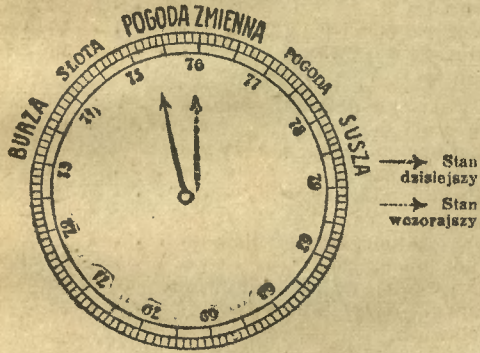
KALENDARZYK

Sabina b. m., Anizji m. Jutro: Sylwestra I, Melanii. Wschód słońca o godzinie 8.11. Zachód słońca o godzinie 15.54.

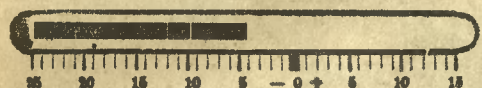
Stan pogody.

Przelotny śnieg.

W dniu 29 grudnia większa część Polski miała pogodę mroźną i chmurną z większymi rozporządzeniami w dzielnicach wschodnich i w górach, a z drobnym śniegiem lub mgłą na pozostałym obszarze. Wskutek wytworzenia się zatoki niskiego ciśnienia nad Bałtykiem — temperatura wzrosła do zera, w innych dzielnicach notowano: -1 do -3 na Pomorzu, -4 do -5 na Kujawach i Mazowszu, około -8 w Wielkopolsce, na Śląsku w znacznej części Małopolski i na Polesiu oraz od -9 w Suwalskim do -18 na Wileńszczyźnie. Dziś rano w Bydgoszczy zaostrenie się mrozu.

Termometr wskazywał dziś rano

DYŻURY NOCNE APTEK od 27. XII. 37. — I. I. 38.

- 1) Apteka przy Bielawkach, Gdańska 91, telefon 1467. 2) Apteka pod Łabędziem, ul. Gdańska 5, telefon 3204. 3) Apteka Staromiejska, ul. Długa 39, telefon 3300.

Telefon Pogotowia Ratunkowego 26-15.

Muzeum Miejskie otwarte codziennie od godz. 9 do 16. W niedzielę i święta od 11 do 14.

Z TEATRU MIEJSKIEGO.

Dziś, w czwartek Teatr nieczynny. Jedną z najbardziej atrakcyjnych imprez sylwestrowych będzie niewątpliwie „FRONTEM DO BYDGOSZCZY”, wielka rewia w 2 częściach (20 obrazach). Zastąpione zaufaniem publiczności do tej wysoce artystycznej fabryki humoru i dowcipu wyraża się w niesłychanym popycie na bilety wejścia na piątkowe, dnia 31 bm. obydwa przedstawienia o godz. 20-ej i 23-ej. Najszersze rzesze pragną zapewnić sobie najweselsze powitanie Nowego Roku w gronie swych ulubieńców. Reżyseria M. Domoślawskiego, przy pulpicie kapelmistrzowskim K. Kulecki, choreografia E. Wojnara, dekoracje J. Hawrylkiewicza.

W sobotę w dniu Nowego Roku dane będą dwa przedstawienia: o godz. 16-ej po cenach zniżonych arcy melodyjna operetka J. Benesa „ZRÓDŁO MIŁOŚCI” w koncertowej grze zespołu pod batutą J. Sillicha. Ostatnie przedstawienie tej przepięknej operetki odbyło się przy wyprzedanej do ostatniego miejsca widowni i wiele osób odeszło od kasy bez biletów.

Wieczorem o godz. 20-ej „JADZIA WDOWA”, arcyzabawna krotoczwila R. Ruszkowskiego w pełnej humoru i werwy grze czołowych sił naszego zespołu.

Zawiadamiam naszych sympatyków w Bydgoszczy, że w czwartek 30 bm. jest benefis baletu „Tanagra” (balet krakowski i kujawski) z którego dochód przeznaczony na Polski Biały Krzyż. Występy na obu salach Kawiarni „Pod Orłem”. Początek występów w Kawiarni o godz. 19-tej, zaś na sali malinowej o godz. 23. (25697) Kierownik Baletu „Tanagra” T. Maleko.

Z życia Katolickiego Tow. Robotników Polskich przy parafii św. Trójcy.

W dniu 19 bm. odbyło się ostatnie w tym roku zebranie miesięczne Kat. Tow. Robotników Polskich przy parafii św. Trójcy. Zebranie zajął prezes p. Baum, witając patrona ks. prob. Skoniecznego i wicepatrona ks. Pawlickiego, licznych gości, sympatyków i członków. Na początku obrad druh Wróblewski, członek Sekcji Młodych, wygłosił referat pt. „Polska współczesna”. Prelegentowi podziękowano za odczyt rzęsyntymi oklaskami, po czym przystąpiono do omówienia przygotowywanych Jasełek na dzień 4 stycznia przyszłego roku oraz gwiazdki dla starców i sierot.

Następnie w wolnych wnioskach poruszono kilka spraw, przy czym nad niektórymi kwestiami wywiązała się ożywiona dyskusja, w której udział brało kilku członków. Wyrażono też uznanie zarządowi za zorganizowanie młodych sił. Padły ostrzeżenia głosy przed bolszewizmem i jak walczyć z tym złem. Wspomniano także o szkodliwej taktyce Polaków-szabesgojów i o urządzeniu tygodnia społecznego w lutym przyszłego roku.

Bardzo liczne i ożywione zebranie zakończono w przeświadczeniu, że ruch katolicki ma przed sobą w Polsce Odrodzonej wielką przyszłość.

Zaginął b. urzędnik skarbowy.

W wydziale śledczym zgłosiła p. Józefa Kocińska, zam. przy ul. Marszałka Focha 26 zaginięcie sublokatora Zbigniewa Skarzyńskiego, który oddalił się w drugie święto Bożego Narodzenia i dotąd nie powrócił. Skarzyński jest byłym urzędnikiem skarbowym i ostatnio znajdował się bez pracy. Policja prowadzi dochodzenia, czy zaginiony Skarzyński nie jest identyczny z osobą samobójcy, znalezionej w poniedziałek rano z odciętą głową na torze kolejowym pod Sólcem Kujawskim.

Zamiast soku wiśniowego napila się esencji octowej.

Ofiarą fatalnej pomyłki padła we wczorajszą środę wieczorem 29-letnia Wiktoria Wojtarska, zam. przy ul. Toruńskiej nr 86. Pragnąc napić się soku wiśniowego, wskutek ciemności sięgnęła za butelkę z esencją octową i wypila pewną ilość octu. Niebawem kobieta runęła na podłogę, lecz domownicy pośpieszyli z pomocą i wezwali lekarza, dzięki czemu udało się uratować kobietę.

Organizacja ta jeszcze nie zawiadła — to też nie dziwnego, że zainteresowanie balen jest wielkie. Komitet mimo niskiego wstępu nie żałuje kosztów, by tylko gości zadowolić. (25769)

SLUŻBA POCZTOWA W BYDGOSZCZY.

Dnia 1 stycznia pocztowa służba zewnętrzna oraz służba doręczna ustaje w zupełności. Wyjątek stanowią przesyłki ekspresowe i paczki żywnościowe. W niedzielę, dnia 2 stycznia normalna służba we wszystkich działach służby pocztowej w placówkach pocztowych Bydgoszcz 1, 2, 4, 5, 6, 8 i 11 od godz. 9—11 oraz jednorazowe doręczanie wszystkich przesyłek pocztowych. Poza tym zwraca się PT Publiczności uwagę na to, że w okresie świąt można wysłać życzenia świąteczne 5 słów za 5 gr, zaś telegramy z życzeniami 15 słów za opłatą 1 zł. Telegramy gratulacyjne (XLT) do zagranicy (kraje europejskie) opłata wynosi 50 procent normalnej taryfy zagranicznej, a telegramy (G) do Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, Kanady i Meksyku z wyznaczonym tekstem opłata 9 zł.

NAJWESELEJ, NAJMILEJ, NAJPRZYJEMNIEJ spędzisz Sylwestra u wioślarzy w Resursie Kupieckiej.

Jak już donosiliśmy, zarząd Bydgoskie Towarzystwo Wioślarskie w piątek, dnia 31 grudnia br. w górnych i dolnych salach Resursy Kupieckiej wielką zabawę sylwestrową. Dekoracja górnej sali przewyższy wszystkie dotychczasowe w Bydgoszczy widzialne dekoracje. — Dwie pierwszorzędne orkiestry przegrzają będą stale do tańca. — Moc niespodzianek uprzejmni pobyt w Resursie Kupieckiej do białego rana. Wstęp tylko za zaproszeniami, które można jeszcze otrzymać za pośrednictwem członków BTW w firmie Tadeusz Ferber, magazyn blawatów przy ul. Gdańskiej 63.

WYRÓŻNIENIE KUPCA BYDGOSKIEGO.

Na skutek konkursu rozpisanego przez „Kupiec — Świat Kupiecki” na temat podany przez p. wicepremiera inż. E. Kwiatkowskiego: „Jak wychować młode polskie pokolenie na dobrych i energicznych kupców?” przyznano znanemu w Bydgoszczy kupcowi i kolektorowi p. Konstantemu Rzannemu (kolektura i specjalny skład wyrobów tytoniowych, Gdańska 25) pierwszą premię pozakonkursową w wysokości 100 złotych.

Wyróżnienie to notujemy z zadowoleniem tym więcej, że p. Rzanny jest członkiem Towarzystwa Kupców w Bydgoszczy, które zagadnieniu wychowania młodego pokolenia kupieckiego poświęcało i poświęca zawsze należytą uwagę, w trosce o rozwój i przyszłość handlu chrześcijańskiego.

Należy pamiętać, że „Palais de Danse”, ul. Marcinkowskiego 4, po gruntownym renowacji jest obecnie najwytworniejszym dancinikiem w Bydgoszczy. Lokal czynny całą noc. Występy artystów. W niedzielę i święta „Five o'clock” od 5 po pol. (23890)

OBCHÓD GWIAZDKOWY KÓŁ BYDGOSKICH Związku Urzędników Kolejowych.

W niedzielę, 19 bm. odbył się w sali „Pod Lwem” obchód gwiazdkowy kół bydgoskich przy Zw. Urz. Kolejowych. Uroczystość zainaugurował prezes koła II p. Kempniński, witając gości w osobach przedstawicieli Zarz. Okr. Po odśpiewaniu koledy przemówił do zebranych ks. Klimacki. Podczas koledy „Wśród nocnej ciszy” ks. Klimacki dzielił się opłatkiem z dziatwą i z wszystkimi obecnymi na sali. Około 150 dzieci otrzymało paczki ze słodyczami. Podczas obchodu przegrzawała orkiestra Powst. i Woj. DOK VIII pod batutą p. Kempnińskiego. Przedstawiciel Okręgu p. Fryder dziękował organizatorom obchodu gwiazdkowego, orkiestrze i ks. Klimackiemu za łaskawe przybycie.

GDY MASZ ZAMIAR

spędzić wesoło, beztrosko i w miłym gronie noc sylwestrową, udaj się z całym zaufaniem do „Sokolni” na bal Sylwestrowy Koła Absolutnow Szkół Handlowych. Organizacja ta jeszcze nie zawiadła — to też nie dziwnego, że zainteresowanie balen jest wielkie. Komitet mimo niskiego wstępu nie żałuje kosztów, by tylko gości zadowolić. (25769)

WIECZÓR SYLWESTROWY „K. W. „Gryf” 31-go 12. 1937 r. „Pod Lwem” Marsz. Focha 7.

SZALEŃSTWO SYLWESTRÓWE „POD ORŁEM”.

Tradycyjnym zwyczajem, najlepsza i najweselsza zabawa gromadząca zawsze wytworną publiczność, odbywa się tylko w reprezentacyjnych lokalach „Pod Orłem”.

Program artystyczny został zwiększony przez dwukrotne występy bezkonkurencyjnego baletu ludowego „Tanagra” (tańce krakowskie i kujawskie). Poza tym Cilly Ravello w swoim repertuarze oraz moc miłych niespodzianek.

Do tańca przegrzają będą dwie orkiestry na obu salach.

P. S.

Nieliczne stoliki, które jeszcze pozostały wolne, prosimy wcześniej oświadczyć zamówić w biurze Kawiarni „Pod Orłem”.

Na lśniącej nowej posadzce w lokalu „Pod Lwem”, świeżo odremontowanym, odbędzie się jutro wieczór sylwestrowy klubu wioślarskiego „Gryf” — o czym Szanownym Czytelnikom przypomina zarząd imprezy. (25772)

Kawiarnia-restauracja Szmeltera przy ul. Gdańskiej zarządza na Sylwestra wesołą zabawę aż do rana. (25696) Wyborową kuchnię, czyste pokoje, salę do tańca, restaurację hotelową poleca Hotel Lengning, ul. Długa. (25691)

Sylwester u Wioślarzy B. T. W. PIĄTEK, 31 GRUDNIA Resursa Kupiecka Wstęp tylko za okazaniem zaproszenia.

NOC SYLWESTROWA U „KOLARZY”.

Kolarze K. P. W. Bydgoszcz urządzają swoją zabawę sylwestrową dnia 31 grudnia 1937 r. w sali K. P. W. Bydgoszcz, przy ul. Zygmunta Augusta 20. Sympatycy mile są widziani. Moc niespodzianek. Zaproszenia można odebrać u p. Janickiego, ulica Poznańska 20 skład rowerów. (25750)

WIELKĄ ZABAWĘ SYLWESTROWĄ

urządza klub wioślarski „Gryf” w odnowionych i prześlicznie udekorowanych salach restauracji „Pod Lwem”, ul. Marszałka Focha 7. Dobrej orkiestra, liczne urozmaicenia i konkursy z nagrodami, a przede wszystkim wstęp kryzysowy. Zaproszenia i bilety wstępu można otrzymać w drogerii „Royal”, ul. Gdańska 49. (25647)

Nieścisłość. „Słowo Pomorskie” w związku z krytycznymi uwagami „Dziennika” o sposobie zorganizowania „Tygodnia bez żydów” w Bydgoszczy twierdzi, że nieścisłość informowaliśmy Czytelników o tym całym przedsięwzięciu. A więc przede wszystkim nieścisła ma być informacja, że „Dziennik Bydgoski” nie był zaproszony, bo „p. redaktor J. Teska wszedł do Komitetu Obywatelskiego”. Twierdzenie to jest grubo nieścisłe, bo zaproszenie na odnośne zebranie otrzymałem jako prezes Sokoła I, a nie jako redaktor. Odezwę podpisałem, gdyż rzecz samą uważałem za dobrą, a tylko sposób przeprowadzenia słusznej walki mi nie odpowiadał i w dalszych zebraniach udziału nie wzięłem. Na dalsze zarzuty nie odpowiadam, bo stoją one na tym samym poziomie, co poniższe zdanie: „Dziennikowi Bydgoskiemu” żyd (duża głoska) przez gardło z trudnością przechodzi.”

Czytelnicy nasi niech sami osądzą, ile prawdy jest w tym twierdzeniu.

Jan Teska.

Ślub. W drugie święto Bożego Narodzenia odbył się w kościele Matki Boskiej Nieustającej Pomocy ślub p. Jadwigi Niewiadomy, urzędniczki prywatnej firmy „Persil” i byłej urzędniczki „Związku Polaków w Niemczech”, z p. Wiktorom Lehmanem, funkcjonariuszem straży więziennej. Pani Jadwiga jest córką znanego działacza niepodległościowego na terenie Berlina p. Franciszka Niewiady. Urodzona w Berlinie, należała do Tow. Śpiewu Harmonia i innych polskich organizacji w Berlinie. Mimo młodego wieku, poświęcała się sprawie polskiej, udzielając lekcji dzieciom polskim w jednej z szkółek tajnych, zorganizowanych przez swego ojca. Państwo młodzi jak również ich rodzice są długoletnimi abonentami „Dziennika Bydgoskiego”, który czytali i na obczyźnie. Szczęść Boże młodej parze!

Zamiast życzeń noworocznych: dr Mieczysław Nowakowski, naczelnik lekarz miejski z 10, — na fundusz Pomocy Zimowej; dyrektor Zarządu Telefonów Bydgoskich PAST, inż. Jan Bebenkowski zamiast rozsyłania życzeń noworocznych składa zł 15, — na bezrobotnych.

Na bezrobotnych zł 20, — zebrano w browarze Braci Brauer przez restauratora Wiktora Deję wraz z kolegami z okazji zwłóki lodu.

Związek Podoficerów Rezerwy Bydgoszcz. Kto chce się zabawić w noc sylwestrową, niech spieszy na bal Związku Podoficerów Rezerwy w sali Wicherta (Stara Bydgoszcz). Początek o godz. 19.30. Orkiestra doborowa, wstęp minimalny. (25757)

Bydgoskie Koleje Powiatowe.

Rozkład jazdy ważny od 11-go września 1937 r.

Odjazd poc. z Bydgoszczy w niedz. i święta do: Koronowa 8.10, 11.03, 12.30* 14.00, 17.00, 20.10, 22.00. Wierzbucina 10.25, 21.30.

Przyjazd do Bydgoszczy: z Koronowa 7.35*, 8.52, 11.31, 15.12, 19.25, 21.22. z Wierzbucina 3.50, 20.03.

w dni powszednie do: Koronowa 8.10, 11.03, 12.30* 14.00, 17.00, 20.10. Wierzbucina 11.40*, 13.80*, 15.30**, 19.35*.

Przyjazd do Bydgoszczy: z Koronowa 7.07**, 7.35, 8.52, 11.31, 15.12, 19.25. z Wierzbucina 7.55*, 7.50**, 9.18*, 13.15*.

Objaśnienie znaków: * Pociąg kursujący w środy i soboty. ** Pociąg kursujący w soboty. *** Pociąg kursujący w poniedziałki, wtorki, czwartki i piątki. (18186)

W Fordonie zmarł śp. ks. proboszcz Gostomski

Z Fordonu doszła nas krótko przed zamknięciem redakcji smutna nowina: Po blisko 9-letniej chorobie zmarł proboszcz parafii fordońskiej i budowniczy tamtejszego nowego kościoła śp. ksiądz radca duchowny Leon Gawin-Gostomski. — R. i p. Zmarłemu poświęcimy osobny nekrolog w jutrzejszym wydaniu „Dziennika“.

Oświadczenie.

Sprowadzenie sprawy Instytutu Rolniczego na grunt obraźliwych insynuacji pod adresem ogółu pracowników instytucji („w dzień roboczy w godzinach południowych poza woznym nie było żadnego pracownika“) zmusza mnie do wysłania stosownego wyjaśnienia do ministerstwa rolnictwa i reform rolnych, o czym zawiadamiając, uważam „polemikę“ swą z p. posłem Siodłą za zamkniętą.

Dr L. Garbowski zastępca dyrektora.

TRADYCYJNY
Wieczór Sylwestrowy
BKS-u
Kasyno Cywilne
Piątek, 31 grudnia
Początek o godzinie 22.

JARMARK W BYDGOSZCZY.
Najbliższy jarmark w Bydgoszczy odbędzie się we wtorek 4-go stycznia 1938 r.

NOWY ROK — NOWY ZARZĄD.
Jak już donosiliśmy, odbyła się w bież. tygodniu licytacja znanego lokalu „Café Bałtyk“ w Gdyni, który tymczasem przeszedł w ręce nowego właściciela p. Karola Albrechta, znanego i cenionego fachowca, właściciela słynnych cukierni Ziemiańskich w Warszawie. P. Albrecht powierzył kierownictwo nowej placówki gdynińskiej wytrawnemu branżystce p. Stanisławowi Nowakowi, dawnemu właśc. „Oazy“ i współwł. „Café-Clubu“ w Warszawie. Tak właściciel jak i nowe kierownictwo dają rękojmię, że reprezentacyjny lokal gdyniński będzie obecnie tak samo uczęszczany jak to pamiętamy sprzed roku, że klienci będą traktowani jako mile widziani goście, czego z Nowym Rokiem nowemu zarządowi szczerze życzymy. Bliższe szczegóły dot. nocy sylwestrowej w dzisiejszym ogłoszeniu.

— Pensje za order „Virtuti Militari“ na rok 1938 będą wypłacone kasy urzędów skarbowych, począwszy od 3 stycznia 1938 r. Biuro kapituły rozesłało do wszystkich kas urzędów skarbowych w dniu 15 grudnia 1937 r. odpowiednie wykazy. Kawalerowie orderu wojskowego którzy nadesłali zawiadomienia o zmianie adresu do 15 bm. zostali również pomieszczeni na wykazach kas urzędów skarbowych według nowych adresów.

Premiery kinowe.

„ULAN KSIĘCIA JÓZEFA“
(kino „Kryształ“).

Rok 1809. Wojska pod dowództwem księcia Józefa Poniatowskiego w pochodzie wzdłuż Wisły zatrzymują się w Serocku. Tu, w gospodzie, młody, lecz dzielny porucznik ulanów zakochuje się w pięknej właścicielce oberży nie bez wzajemności. I oto pod wpływem silnego afektu opuszcza swój oddział na krótko, aby ujrzeć ukochaną, która w pośpiechu za szpiegiem została ranna — i wrócić. Niestety za opuszczenie kwatery czeka go sąd. Od śmierci rzekomego dezertera ratuje piękna Kasia i... książę Poniatowski. Treść, pełna romantyzmu, w której podkreślono rycersko-żołnierską polskości, snuje się jak prawdziwy sen z przeszłości, tej świetnej przeszłości. Scenariusz zatem pomyślany został kunsztownie i niezwykle podatnie dla akcji, przeprowadzonej od pierwszej sceny do ostatniej bez odchylenia i doczepki zbitecznych sytuacji. W polskich filmach ten zręczny montaż obrazu jest rzadko spotykaną zaletą, to też „Ulan księcia Józefa“ może triumfować nad innymi robotą czystą, wykonaną artystycznie. Strona literacko-artystyczna pod kierunkiem Wacława Gąsiorowskiego wypadła bez zarzutu. Dialogi w poprawnej polszczyźnie, kostiumy dostosowane ściśle do czasów księcia Józefa, jak również dekoracje (choćby taka izba w oberży lub w pałacu) są wzorowe. Po grze artystów można zauważyć, że wczuli się w swoje role, byli naturalni i że reżyseria była sprężysta. Wspaniałą postacią księcia Józefa zagrał po mistrzowsku Franciszek Brodniewicz, piękną opancerzoną Jadwigą Smosarską, miłym ulanem był Witold Conti. Józef Orwid i St. Sielański, komiczni w miarę, wnoszą humor — jeder z czasów napoleońskich, a drugi żołnierza-ordynansa. Wszyscy razem stanowią koncertowy zespół, nawet w scenach zbiorowych. Piosenki ulañskie działy. Film ten powinien pójść w świat. aby i obcy mogli podziwiać naszych dzielnych ulanów. Nadprogram pyszna komedia kolorowa p. t. „Czarodziejski magnes“ Walt Dysney'a i tygodnik Pata — nowy.

SPORT

WĘGIERSCY HOKEIŚCI REMISUJĄ Z KATOWICKIM DĘBEM.

Katowice. W środę wieczorem rozegrany został międzynarodowy mecz hokejowy pomiędzy FTC z Budapesztu a katowickim Dębem. Zawody zakończyły się wynikiem nierozstrzygniętym 1:1 (0:0, 0:1, 1:0).

Pierwsza tercja rozegrana w słabym tempie była zupełnie równorzędna. Węgrzy wypadli jedynie kombinacyjnie lepiej przy grze pierwszego ataku, w którym grał Kanadyjczyk Steaplefort.

W drugiej fazie gry Węgrzy początkowo mają lekką przewagę. Polacy mają kilka okazji do zdobycia powodzenia, czemu przeszkodził doskonały Hircsak. Prowadzenie dla Węgrów zdobył Saroy.

W trzeciej tercji Ślązacy dążą za wszelką cenę do zmiany wyniku i wykazują przewagę nad grającymi defensywnie gośćmi. W tej tercji Burda miał śliczne zagrani solowe, które zostały niestety zlikwidowane przez bramkarza. Wyrównującą bramkę zdobył z dalekiego strzału Artl. Ostatnie minuty należą do zdecydowania do gospodarzy, którzy nie mogą mimo to zdobyć zwycięskiego punktu.

Węgrzy zagraли słabo. Najlepszymi z nich byli Steaplefort, oraz Erdoes, u miejscowych wyróżnili się Kasprzycki, Burda i Urson.

Zainteresowanie zawodami słabe. Sędziował p. Mikula.

W czwartek wieczorem goście rozegrają spotkanie z reprezentacją Śląska.

AUSTRALIA PROWADZI 3:1 Z NIEMCAMI.

Sydney. W Australii w Sydney rozpoczął się mecz tenisowy pomiędzy Niemcami i Australią. Po dwóch dniach prowadzi Australia 3:1. Dotychczasowe wyniki przedstawiają się następująco: Bromwich pokonał Henkla 6:1, 6:1, 6:4.

Para Quist — Bromwich wygrała z parą Cramm — Henkel 6:1, 4:6, 6:4, 8:6.

Quist wygrał również z Henklem 6:2, 6:4, 6:2.

Duży sukces natomiast odniósł Cramm, bijąc Bromwicha 6:2, 7:5, 10:8.

MECZ RANA W PARYŻU NIE L.SZEDŁ DO SKUTKU

ze względu na wybuch strajku powszechnego.

Paryż. W związku z nagłym wybuchem strajku powszechnego w Paryżu, zapowiedziane na środę wieczór mecze bokserskie w sali „Wagram“, w których miał wziąć udział Edward Ran, zostały odwołane i przełożone na dzień 6 stycznia. Organizatorzy obawiali się, że wskutek braku środków komunikacyjnych publiczność nie będzie mogła przybyć na mecze.

NOWA KLĘSKA RANA.

Warszawa. Zupełnie niespodziewanie Ran za namową jednego z bokserskich menażerów wyjechał z Paryża do Mediolanu, gdzie rozegrał mecz z Włochem Orlandim. Występ Rana zakończył się nową katastrofalną klęską. Ran został znokautowany w drugiej rundzie.

Za darmo

otrzyma każdy abonent „Dziennika Bydgoskiego“ z początkiem stycznia

PIĘKNY KALENDARZ

KSIAŻKOWY NA ROK 1938

Terminowe wniesienie przedpłaty na styczeń względnie I. kwartał 1938 zapewni każdemu tak wartościowy i piękny prezent.

ZAMIAST NIEMIEC — ŁOTWA.

W dniu 8 stycznia na boisku hokejowym Stadionu Wojska Polskiego w Warszawie rozegrany zostanie międzypaństwowy mecz hokejowy pomiędzy Polską a Łotwą.

OBÓZ DLA POLAKÓW Z ZAGRANICY.

Zakopane. Na Groniku otwarty został doroczny stały obóz zimowy światowego związku Polaków z zagranicy. Na obozie znajduje się około 80 Polaków z różnych państw świata.

Piątek 31 grudnia. PROGRAM OGÓLNOPOLSKI.

6,15: Kolęda. 6,20: Gimnastyka 6,40: Muzyka (płyty). 7,00: Dziennik poranny. 7,15: Muzyka (płyty). 11,57: Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12,03: Audycja południowa. 15,30: Wiadomości gospodarcze. 15,45: Gawęda Kornela Makuszyńskiego dla dzieci starszych. 16,00: Rozmowa z chorymi ks. kapelana Michała Rękasa (ze Lwowa). 16,15: „Boże Narodzenie w poezji i w pieśni“ — audycja w układzie Marty Chmielarskiej. Wyk. chór męski „Echo“ pod dyr. Alfonsa Róslera i artyści Teatru Miejskiego w Bydgoszczy (z Bydgoszczy przez Toruń). 16,50: Pogadanka aktualna. 17,00: „Nasze midinetki“ — felieton. 17,50: Przegląd wydawnictw. 18,00: Komunikat śniegowy (z Krakowa) i wiadomości sportowe 18,10: Motywy egzotyczne w muzyce jazzowej (płyty). 18,25: Program na jutro. 18,30: Audycja dla wsi. 18,55: Teatr wyobraźni. „Brat znajduje brata“ — komedia radiowa oparta na motywach z Plauta. Napisał Tdeusz Szulc. 19,30: Kolędy polskie. Wykonawcy: Helena Korff-Kawecka (sopran) oraz chór i mały zespół instrumentalny Polskiego Radia pod dyr. Bronisława Rutkowskiego. 19,50: Pogadanka aktualna. 20,00: Koncert rozrywkowy (z Katowic). 20,45: Dziennik wieczorny. 20,55: Pogadanka aktualna. 21,00: Sylwester w Lublinie. Wykonawcy: lubelska orkiestra symfoniczna i chór „Echo“ pod kier. dyr. Eugeniusza Dziewulskiego, mała orkiestra P. R. pod dyr. Z. Górzyńskiego oraz soliści: Aniela Szlemińska (sopran), zespół wokalny „Siostry Burskie“, Aleksander Wasielew (tenor), czwórka radiowa i Henryk Ładosz (konferansjerka). W przerwach wywoływane będą popularne postacie radiowe na fale eteru.

PROGRAM LOKALNY.

TORUŃ. 13,00: Dla każdego coś ładnego (płyty). W przerwie o godz. 14,00 wiadomości z Pomorza i parę informacji. 18,10: Program na jutro. 18,15: „Nowy rok odwołany“, wesola audycja słowno-muzyczna. 18,40: „Polski wieczór gwiazdkowy nad Bałtykiem“ — według H. Derdowskiego.

ZAGRANICA.

Beromuenster. 19,30: Kolędy polskie i kolędy szwajcarskie (program wymienny). Deutschlandsender. 19,00: Przemówienie ministra Goebbelsa na zakończenie starego roku. Kolonia. 19,25: Wielki wieczór sylwestrowy. Berlin. 20,00: Wielki wieczór sylwestrowy. Hamburg. 20,00: Wesoly program sylwestrowy. Praga. 20,03: Koncert orkiestrowy z udziałem chóru. Lubiana. 21,30: Wesoly program sylwestrowy. Monachium. 22,00: Muzyka taneczna. Praga. 22,15: Melodie operetkowe. Wiedeń. 22,30: Wielki wieczór sylwestrowy. Lahti. 23,00: Dzwony norweskie, nast. muzyka nastrojowa i rozrywk. Sztokholm. 23,10: Wesoly program noworoczny. Berlin. 24,00: Przemówienie noworoczne, nast. d. c. programu sylwestrowego. Tuliza. 1,00: Koncert noworoczny.

Sobota 1 stycznia.

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI.

8,00: Sygnał czasu i kolęda „Nowy rok bieży“. 8,05: Poranny koncert orkiestry wojskowej. Gra orkiestra marynarki wojennej pod dyr. Zyg. Kowalskiego. 9,00: Transmisja nabożeństwa z kościoła OO. Dominikanów we Lwowie. Mszę św. odprawi O. Joachim Nowak, kazanie na uroczystość Nowego Roku wygłosi ks. prof. Bronisław Kulesza. Śpiewać będzie chór Cecyliński pod dyr. Adama Smoleńskiego. 10,30: Boże Narodzenie w twórczości rozmaitych kom-

— Z okazji pierwszej rocznicy zgonu śp. prof. Leona Wyczółkowskiego odbędzie się w poniedziałek, dnia 3 stycznia o godz. 10 w kościele farnym żałobna msza św.

— Czy wszyscy pamiętają, że na wieczorze sylwestrowym Bydgoskiego Klubu Sportowego (Tenisowego) spotkają się ci, którzy pragną miłej, bezpretensjonalnej, a jednocześnie eleganckiej zabawy. Doskonała orkiestra, cały szereg atrakcyjnych z wyborem królowej balu, a przede wszystkim znany temperament bydgoskich tenisistów, przynoszący im sukcesy zarówno na kortach jak na parkiecie i przy stoliku brydżowym — sprawia, że powitanie Nowego Roku w salach Kasyna Cywilnego będzie niezapomnianym wydarzeniem karnawału.

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Cen.

Poznań, dnia 28. XII. 1937 roku.

Spędzono: wołów 10, buhajów 87, krów 190 bydła 287, świń 1847, cieląt 539, owiec 94 Razem 2767 zwierząt.

(Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowymi).

Placono za 100 kg. żywej wagi za:

Bydło:	
Woty:	
Pełnomięsiste wytuczone nieoprzegowe	—
Mięsiste tuczone młodsze do lat 3	56 — 62
Mięsiste tuczone starsze	46 — 50
Miernie odżywione	38 — 44
Buhaje:	
Wytuczone pełnomięsiste	—
Tuczone mięsiste	48 — 54
Nietuczone, dobrze odżywione starsze	40 — 46
Miernie odżywione	38 — 40
Krowy:	
Wytuczone pełnomięsiste	—
Tuczone mięsiste	50 — 58
Nietuczone, dobrze odżywione	40 — 46
Miernie odżywione	22 — 30
Jalowice:	
Wytuczone pełnomięsiste	—
Tuczone mięsiste	56 — 62
Nietuczone, dobrze odżywione	46 — 50
Miernie odżywione	38 — 44
Młodzież:	
Dobrze odżywione	38 — 40
Miernie odżywione	36 — 38
Cielęta:	
Najprzedniej. cielęta wytuczone	72 — 80
Tuczone cielęta	62 — 70
Dobrze odżywione	52 — 60
Miernie odżywione	40 — 50
Owce:	
Wyt. pełnom. jagn. i młodsze skopy 6) — 65	
Tuczone starsze skopy i maciorki	46 — 56
Dobrze odżywione	—
Świnie (Tuczniiki):	
a) pełnomięsiste od 120 do 150 kg żywej wagi	94 — 96
b) pełnomięsiste od 100 do 120 kg żywej wagi	88 — 92
zo) pełnomięsiste od 80 do 100 kg żywej wagi	82 — 86
d) mięsiste świnie ponad 80 kg.	70 — 80
e) maciory i półn. kastraty	74 — 88
f) świnie słoninowe	—

Przebieg targu: normalny, brak dobrze wytuczonego bydła.

pozytorów. Wykonawcy: chór kościoła OO. Franciszkanów pod dyr. Jana Chmielewskiego, Feliks Nowowiejski (organy), Wanda Roesler-Stokowska (mezosopran) i zespół instrumentalny (z Poznania). 11,10: Reportaż z życia. 11,30: „Kalendarzowe kartki“ noworoczne słuchowisko dla dzieci (ze Lwowa). 12,00: Sygnał czasu i hejnał z wieży Mariackiej w Krakowie. 12,03: Sonaty krymskie Adama Mickiewicza, muzyka Stanisława Moniuszki. Wykonawcy: orkiestra symf., chór i soliści pod dyr. Jana Żebrowskiego (z Wilna). 13,05: „Nasz program“ — felieton speakera. 13,20: Muzyka obiadowa: Melodie z całego świata. Wykonawcy: orkiestra Adama Hermana, Stanisław Mikuszewski (skrzypce), Celina Nadi (śpiew), Henryk Szyfman (śpiew) i tercet wokalny (z Krakowa). 14,45: Audycja dla wsi: Wesole słuchowisko noworoczne p. t. „Zamienimy się“. 15,30: Gramy do tańca. Wykonawcy: kapela ludowa pod dyr. F. Dzierżanowskiego oraz zespół taneczny P. Rynasa. 17,00: Kurant staroświecki. „Rok polski“, sceny obyczajowe z życia dworku polskiego. Wyk.: Aniela Szlemińska, Ewa Kuncewiczówna, Janusz Strachocki, przy for. St. Surowski. 18,00: Muzyka angielska. Wykonawcy: Leopold Muenzer — fortepian (ze Lwowa) i Mieczysław Szaleski (altówka), akomp. prof. L. Urstein (z Warszawy). 19,00: Audycja dla Polaków zagranicą: I. Noworoczna gawęda. 2. „Szopka“ w-g Or-Ota. 19,45: Popularny koncert w wyk. orkiestry P. R. pod dyr. O. Straszynskiego z udziałem Ady Sari (sopran), Michała Zabedy-Sumickiego (tenor) i Stefana Rachonia (skrzypce). 22,00: Muzyka taneczna (płyty).

PROGRAM LOKALNY.

TORUŃ. 22,00: Tańce i piosenki (płyty). ZAGRANICA. Hamburg. 20,00: Wielki koncert życzeń. Lyon. 20,00: Muzyka lekka. Droitwich. 21,00: Music-Hall z udziałem gwiazd filmowych Bebe Daniels i Ben Lyona. Hamburg. 22,30: Wesoly wieczór noworoczny. Praga. 22,30: Muzyka jazzowa. Sztokholm. 22,00: Program rozrywkowy. Kopenhaga. 23,15: Muzyka taneczna. Deutschlandsender. 23,00: Muzyka taneczna. Strasburg. 24,00: Muzyka tan.

Kronika toruńska

Toruń, dnia 30 grudnia 1937 roku.

KALENDARZYK.

Sabina h. m., Anizji m.
Jutro: Sylwestra I., Melanii.
Wschód słońca o godzinie 8,11.
Zachód słońca o godzinie 15,54.

Stan pogody.

Przelotny śnieg.

W dniu 29 grudnia większa część Polski miała pogodę mroźną i chmurną z większymi rozporządzeniami w dzielnicach wschodnich i w górach, a z drobnym śniegiem lub mgłą na pozostałym obszarze. Wskutek wytworzenia się zatoki niskiego ciśnienia nad Bałtykiem — temperatura wzrosła do zera, w innych dzielnicach notowano: —1 do —3 na Pomorzu, —4 do —5 na Kujawach i Mazowszu, około —8 w Wielkopolsce, na Śląsku w znacznej części Małopolski i na Polesiu oraz od —9 w Suwalskim do —18 na Wileńszczyźnie.

Nocny dyżur pełnią apteki:

„Centralna“ — śródmieście
Św. Anny — Bydgoskie Przedmieście
Pod Łabędziem — na Mokrem.
„Nadwiślańska“ — Jakubskie Przedmieście.

Pogotowie straży pożarnej tel. 1244.
Telefon nr. 15-46 posiada przedstawicielstwo „Dziennika Bydgoskiego” w Toruniu.
Pogotowie ratunkowe tel. 1991.

Biblioteka T. G. L. (ul. Wysoka 16) otwarta codziennie za wyjątkiem niedziel i świąt od godziny 11 do 11.30 i od 16 do 19.

REPERTUAR KIN:

Aria: „Trędowata”.
As: „Scypion afrykański” — premiera.
Mars: „Królowa przedmieścia”.
Świt: „Ulan księcia Józefa”.

Z TEATRU ZIEMI POMORSKIEJ.

Dziś „Ludzie w hotelu”.

Ceny miejsc od 25 gr do 2,10 zł.

Dziś o godz. 20-tej po raz ostatni w starym roku Teatr Ziemi Pomorskiej wystawia po cenach znizonych pełnowartościową sztukę-reportaż światowej sławy autorki Vicki Baum p. t. „Ludzie w hotelu”.

Tradycyjny „Sylwester” w Teatrze Ziemi Pomorskiej.

W piątek, dnia 31 bm. o godz. 20 i 23 Teatr Ziemi Pomorskiej na tradycyjnych przedstawieniach sylwestrowych wystawia szampańską, pełną zawrotnego tempa, skrzęca się niefrasobliwym humorem farsę p. t. „On i jego sobowtór”. Sztuka ta na wszystkich scenach, gdzie została wystawiona, spotykała się z rekordowym powodzeniem. Pewni więc jesteśmy, że i u nas tak na sylwestrowych przedstawieniach jak i późniejszych cieszyć się będzie dużą frekwencją publiczności, pragnącej w miłej atmosferze humoru i śmiechu zapomnieć o codziennych troskach. Abonamenty nieważne.
Bilety nabywać prosimy w drogerii „Foto-Szady”, Rynek Staromiejski 35.

Repertuar Teatru Ziemi Pomorskiej.

Czwartek 30. 12. godz. 20 Toruń: „Ludzie w hotelu”.

Piątek 31. 12. Toruń: godz. 20 i 23 „On i jego sobowtór”.

Sobota 1. 1. Toruń: godz. 16 „Gęsi i gąski”, godz. 20 „On i jego sobowtór”.

Wieczór sylwestrowy PBK.

Polski Biały Krzyż, koło Toruń urządza w salach Kasyna Oficerskiego przy ul. Żeglarskiej wieczór sylwestrowy. Strój wieczorowy. Początek o godz. 21-ej. Wstęp 2,50 zł i akademickie 1 zł. Stoliki zamawiać należy u p. kpt. Romańskiego, tel. D. O. K. nr 22.

Dwa razy daje — kto szybko daje
Złóż ofiarę na Pomoc Zimowal

Sylwester na... budowę ścigacza morskiego.

„Niebywała okazja spędzenia wieczoru Sylwestrowego. Zarząd Obwodu Ligi Morskiej i Kolonialnej w Toruniu w dniu 31 grudnia br. urządził w salach Dworu Artusa w Toruniu wielką zabawę sylwestrową. Do tańca przystąpią będą doborowe orkiestry wojskowe. Kotyliony, kwiaty, serpetyny itp. do nabywania na miejscu. Dochód z zabawy prze-

znaczony jest na budowę ścigacza morskiego pod nazwą „Pomorze” i na rzecz bezrobocia. Niechże tak piękny cel zabawy zgrupuje na salach sylwestrowych LMK jak największą ilość pań i panów, którzy połączą miłe spędzony wieczór Sylwestrowy z pożytecznym celem”.

Gwiazdka najbiedniejszej dziatwy Torunia

W dniu wczorajszym w Toruniu odbyła się gwiazdka dla najbiedniejszych dzieci bezrobotnych miasta Torunia. Organizacja gwiazdki zajęli się znany na naszym terenie opiekun najbiedniejszych Ojciec Solarz. Wybrał on spośród dziatwy, która nie otrzymała podarunków nigdzie ani w szkole, ani w przedszkolu, około 400 dzieci, które dzięki ofiarności społeczeństwa toruńskiego otrzymały podarki gwiazdkowe w postaci ciepłej bielizny, płaszczyków, obuwi i żywności.

Na Dębowej Górze w świetlicy, gdzie zgromadziło się około 100 dzieci w obecności przybyłych tam przedstawicieli władz z p. wojewodą pomorskim Władysławem Raczkiewiczem na czele, dzieci odśpiewały kolędę. po czym po krótkim

przemówieniu Ojca Solarza, który wzywał stroskane matki i ojców do wytrwania, — p. wojewoda rozdał paczki dzieciom.

Podobnie odbyło się i na Kozackich Górach oraz w Sokolni przy ul. Chelmińskiej. W Sokolni gwiazdka miała przebieg specjalnie radosny i podniosły, gdyż przed rozdaniem podarków dzieci wykonały oryginalny i naprawdę kapitalny obrazek sceniczny, który powodował na widowni salwy śmiechu rozbawionych widzów.

Nadmienić wypada, że w rozdawaniu podarków uczestniczyli pp. starosta grodzki Bruniewski, prezydent Raszeja, kurator okręgu szkolnego Ryniewicz, przedstawiciele pras i inni.

Wytwórny, nowoczesnie urządzonej lokal
Restauracja — Dancing „Pod Orłem”
Mostowa 17 TORUŃ Tel. 26-76
wł.: Czesław Śmigielski
składa wszystkim życzliwym i sympatykom serdeczne
Dosiego Roku
zapraszając na uroczyste i wesołe spotkanie **Nowego Roku 1938.**
UWAGA: Od soboty 1 stycznia 1938 r. zupełna zmiana programu artystycznego. Świąteczne „Five o'clock”

Obchód gwiazdkowy pracowników gazowni i elektrowni.

We wtorek, dnia 28 bm. o godz. 17,30 w wielkiej sali „Tivoli” na Bydgoskim Przedmieściu odbyła się uroczystość gwiazdkowa pracowników elektrowni, gazowni i tramwajów.

Uroczystość ta rozpoczęła się odegraniem przez orkiestrę tramwajarzy pod batutą p. Grzybowskiego kolędy „Gdy się Chrystus rodzi”. 800 uczestników zebranych na gwiazdce poczęło śpiewać w takt muzyki. Po odśpiewaniu kolędy, do licznie zebranych, a w szczególności do dziatwy przemówił ks. proboszcz dr Jank, który w pięknych słowach zachęcił dzieci do miłości i posłuszeństwa oraz należnego szacunku względem rodziców. Następnie zebrani przelamali się opłatkiem, składając sobie wzajemnie życzenia. Chór pod batutą p. Henry-

ka Stachowskiego odśpiewał kilka kolęd, a dyr. elektrowni p. Jaleński złożył życzenia pomyślności i powodzenia wszystkim pracownikom i ich rodzinom.

Największy gwar powstał na sali z chwilą wejścia gwiazdora w towarzystwie trzech aniołków.

Przeszło 450 dzieci otrzymało od gwiazdora torebki wypełnione piernikami i słodyczkami.

W dalszym ciągu kilkoro dzieci zadeklamowało odpowiednie wierszyki, a orkiestra odegrała jeszcze kilka kolęd.

Uroczystość gwiazdkową zaszczycili swoją obecnością m. in. pp. wiceprez. miasta Boła, radca Kirstein, inż. Piotrowski, kier. buchalterii Kukliński.

Pobiły rywalkę do nieprzytomności.

Gdy się mężczyźni biją, to jeszcze ja-koś ujdzie, ale gdy się za „lby biorą” kobiety, to milego wrazenia to nie robi, tym więcej, o ile rzecz taka dzieje się na ulicy. W ub. wtorek ok. godz. 21 na ulicy Prostej powstał krzyk i coś się za-

kołowało. Jak się okazało pomiędzy trzema kobietami powstała bójka, w czasie której Anna Berówna i Stefania Topolska (Prosta) pobiły kluczem do nieprzytomności Zofię Światlikowską, zam. przy ul. Chrobrego 67.

Chcieli się zabawić i zaszli... do komisariatu.

W bardzo wesołym nastroju towarzystwo składające się z restauratora Jana Schaba, Heleny Czarnieckiej i L. Kantenburg, wszyscy zam. przy ul. Prostej 30, postanowiło spędzić resztę wol-

nego czasu w restauracji „Dworu Artusa”. Portier jednak widząc ich lekko „zawianych” nie chciał pozwolić na wejście do lokalu. Oburzeni tym do głębi przybysze wszczęli przed lokalem głośną awanturę. Przykre to zajście zakończyło się spisaniem doniesienia w komisariacie przy ul. Wały.

Hocki-klocki.

Anioł pasterzom mówił...

Na biurku mam stale przygotowane groszaki, przeznaczone dla świątecznych małych śpiewaków. W porze wieczornej drzwi mi się po prostu nie zamykają. Co chwila wchodzi po dwóch lub trzech smyków o zabrudzonych noskach, którzy z miejsca rozdzierają „śpiewają”.

„Bóg się rodzi...”, „Anioł pasterzom mówił” i inne kolędy.

Wczoraj przyszło mi rodzeństwo. Dałem 10 groszy i b. grzecznie prosiłem, by już przestali mi śpiewać, gdyż przeszkadzają w pracy.

— A o gazetę można prosić?... słyszę cieniutki głosik.

— Po co ci gazeta? Umiesz już czytać?..

— Umieję. Mamie czytałem wieczorem.

— Acha... A ojciec co robi?..

— Przedwczoraj pochowałem...
— Co takiego?... Umarł?

— Tak... Dostanę gazetę czy nie dostanę, bo nie mam czasu.

— Nie denerwuj się mały! Dostaniesz gazetę, ale chcę porozmawiać trochę... Może ci będę w czym pomocnym?..

— Jakoś dam sobie radę — odpowiedział mi zawiadako.

— Ile masz lat?

— Skończyłem dwanaście...
Dałem mu gazetę i poszedł.

Ciekaw jestem, co też z niego wyrośnie? Twarzyczkę miał, jeśli tak rzecz można uctwić, oczy jasno patrzące i śmiałe. Trudno przewidzieć.

Rak.

Kto pragnie przywitać Nowy Rok...

„Chór garnizonowy im. św. Katarzyny” urządzi w dniu 31 bm. w salach „Tivoli” przy ul. Bydgoskiej noc sylwestrową, połączoną z niespodziankami przy doborowej orkiestrze, na którą zaprasza członków, sympatyków i obywatelstwo m. Torunia. Początek o godz. 21, wstęp 1,50 zł. Kto pragnie przywitać Nowy Rok w wesołym i miłym nastroju ten pośpieszy w Sylwestra do „Tivoli”.

Prof. Guttry we Włoszech.

Przed kilku dniami wyjechał do Włoch dyrygent orkiestry symfonicznej Pomorskiego Towarzystwa Muzycznego, Toruń prof. Lucjan Guttry, który w dniach 1 i 2 stycznia 1938 r. dyrygować będzie słynną orkiestrą San Carlo w Neapolu i Salerno.

Jak się informujemy, prof. Guttry po powrocie do kraju już w dniu 6 stycznia 1938 r. dyrygować będzie orkiestrą Polskiego Radia w Warszawie. Koncert ten transmitowany będzie na wszystkie rozgłośnie polskie. Bogaty program zawiera kompozycje najsłynniejszych klasyków wiedeńskich, Haydna, Mozarta i Beethovena.

Sylwester „Pod Orłem”.

Uroczyste spotkanie Nowego Roku w przemysłowym, nowoczesnie urządzonym lokalu, pomyślnie i bogato udekorowanym na noc sylwestrową, zapowiada się bardzo interesująco. Liczne zamówienia na stoliki świadczy, że lokal ten cieszy się wielką popularnością wśród elity towarzyskiej Torunia. Beztraska atmosfera pogodny nastrój, zawsze wybitnie artystyczny program, wesoła muzyka, uprzejma usługa, doskonałe napoje, trunki, kuchnia, a przy tym wszystkim przystępne ceny, są to główne przyczyny stałego powodzenia. Jakim cieszy się ten naprawdę wszechstronnie wytwórny lokal. A więc na spotkanie Nowego Roku 1938, wszyscy „Pod Orłem”.

Od dnia 1 stycznia tj. od soboty dyrekcja zapowiada zupełną zmianę programu artystycznego i świąteczne „Five o'clock” od 5 po południu.

— Nieściesz. „Słowo Pomorskie” w związku z krytycznymi uwagami „Dziennika” o sposobie zorganizowania „Tygodnia bez żydów” w Bydgoszczy twierdzi, że nieścieście informowaliśmy Czytelników o tym całym przedsięwzięciu. A więc przede wszystkim nieścieście ma być informacja, że „Dziennik Bydgoski” nie był zaproszony, bo „p. redaktor J. Teska wszedł do Komitetu Obywatelskiego”. Twierdzenie to jest grubo nieścieście, bo zaproszenie na odnośne zebranie otrzymałem jako prezes Sokoła I, a nie jako redaktor. Odezwe podpisałem, gdyż rzecz samą uważałem za dobrą, a tylko sposób przeprowadzenia słusznej walki mi nie odpowiadał i w dalszych zebraniach udziału nie wzięłem. Na dalsze zarzuty nie odpowiadam, bo stoją one na tym samym poziomie, co poniższe zdanie: „Dziennikowi Bydgoskiemu” Żyd (dużą głosek) przez gardło z trudnością przechodzi”.

Czytelnicy nasi niech sami osądzą, ile prawdy jest w tym twierdzeniu.

Jan Teska.

**W Fordonie zmarł
śp. ks. proboszcz Gostomski**

Z Fordonu doszła nas krótko przed zamknięciem redakcji smutna nowina: Po blisko 9-letniej chorobie zmarł proboszcz parafii fordońskiej i budowniczy tamtejszego nowego kościoła śp. ksiądz radca duchowny Leon Gawin-Gostomski. — R. i p. Zmarłemu poświęcimy osobny nekrolog w jutrzejszym wydaniu „Dziennika”.

Oświadczenie.

Sprawdzenie sprawy Instytutu Rolniczego na grunt obraźliwych insynuacji pod adresem ogółu pracowników instytucji („w dzień roboczy w godzinach południowych poza woźnym nie było żadnego pracownika”) zmusza mnie do wystąpienia stosownego wyjaśnienia do ministerstwa rolnictwa i reform rolnych, o czym zawiadamiając, uważam „polemikę” swą z p. postem Siodłą za zamkniętą.
Dr L. Garbowski zastępca dyrektora.

TRADYCYJNY

**Wieczór Sylwestrowy
BKS-u**

Casyno Cywilne
Piątek, 31 grudnia
Początek o godzinie 22.

JARMARK W BYDGOSZCZY.

Najbliższy jarmark w Bydgoszczy odbędzie się we wtorek 4-go stycznia 1938 r.

NOWY ROK — NOWY ZARZĄD.

Jak już donosiliśmy, odbyła się w bieżygodniu licytacja znanego lokalu „Café Śaityk” w Gdyni, który tymczasem przeszedł w ręce nowego właściciela p. Karola Albrechta, znanego i cenionego fachowca, właściciela słynnych cukierni Ziemiańskich w Warszawie. P. Albrecht powierzył kierownictwo nowej placówki gdyńskiej równemu branżysty p. Stanisławowi Nowakowi, dawnemu właśc. „Oazy” i współwł. Café-Clubu” w Warszawie. Tak właściciel ak i nowe kierownictwo dają rękojmię, że reprezentacyjny lokal gdyński będzie obecnie tak samo uczęszczany jak to pamiętamy przed rokiem, że klienci będą traktowani jako mile widziani goście, czego z Nowym łokiem nowemu zarządowi szczerze życzymy. Bliższe szczegóły dot. nocy sylwestrowej w dzisiejszym ogłoszeniu.

— Pensje za order „Virtuti Militari” na 1938 będą wypłaćcały kasy urzędów skarbowych, począwszy od 3 stycznia 1938 r. Biuro kapituły rozesała do wszystkich kas urzędów skarbowych w dniu 15 grudnia 1937 odpowiednie wykazy. Kawalerowie orderu wojskowego którzy nadesłali zawiadomienia o zmianie adresu do 15 bm. zostali również pomieszczeni na wykazach kas urzędów skarbowych według nowych adresów.

Recemierzy kinowe.

**„ULAN KSIĘCIA JÓZEFA”
(kino „Kryształ”).**

Rok 1809. Wojska pod dowództwem księcia Józefa Poniatowskiego w pochodzie wzdłuż Wisły zatrzymują się w Serocku. Tu, w gospodzie, młody, lecz dzielny pułkownik ułanów zakochuje się w pięknej właścicielce oberży nie bez wzajemności. Choć pod wpływem silnego afektu opuszcza wój oddział na krótko, aby ujrzeć ukochaną, która w pościgu za szpiegami została apana — i wrócić. Niestety za opuszczenie awatery czeka go sąd. Od śmierci rzekomego dezertera ratuje piękna Kasia... książę Poniatowski. Treść, pełna romantyzmu, w której podkreślono rycerskość żołnierza polskiego, snuje się jak prawdziwy sen z przeszłości, tej świetnej przeszłości. Scenariusz zatem pomyślany został sunstownie i niezwykle podatnie dla akcji, przeprowadzonej od pierwszych sceny do ostatniej bez odchylenia i doczepek zbytecznych sytuacji. W polskich filmach ten ryczny montaż obrazu jest rzadko spotykaną zaletą, to też „Ulan księcia Józefa” może triumfować nad innymi robotą czytelną, wykonaną artystycznie. Strona literacko-artystyczna pod kierunkiem Wacława Gąsiorowskiego wypadła bez zarzutu. Dialogi w poprawnej polszczyźnie, kostiumy dostosowane ściśle do czasów księcia Józefa, jak również dekoracje (choćby taka izba w oberży lub w pałacu) są wzorowe. Po grze artystów można zauważyć, że wczuli się w swoje role, byli naturalni i że reżyseria była sprężysta. Wspaniałą postacią księcia Józefa zagrał po mistrzowsku Franciszek Brodniewicz, piękną operzystkę Iadwigę Smorsarską, miłym ułanem był Witold Conti. Józef Orwid i St. Sierański, komiczni w miarę, wnoszą humor. — Jeder z czasów napoleońskich, a drugi żołnierz-ordynans. Wszyscy razem stanowią koncertowy zespół, nawet w scenach zbiorowych. Piosenki ułańskie dziarskie. Film ten powinien pójść w świat aby i obcy mogli podziwiać naszych dzielnych ułanów. Nadprogram pyszna komedia kolorowa p. t. „Czarodziejski magnes” Walt Disney’a i tygodnik Pata — nowy.

SPORT

**WĘGIERSCY HOKEIŚCI REMISUJĄ
Z KATOWICKIM DĘBEM.**

Katowice. W środę wieczorem rozegrany został międzynarodowy mecz hokejowy pomiędzy FTC z Budapesztu a katowickim Dębem. Zawody zakończyły się wynikiem nierozstrzygniętym 1:1 (0:0, 0:1, 1:0).

Pierwsza tercja rozegrana w słabym tempie była zupełnie równorzędna. Węgrzy wypadli jedynie kombinacyjnie lepiej przy grze pierwszego ataku, w którym grał Kanadyjczyk Steaplefort.

W drugiej fazie gry Węgrzy początkowo mają lekką przewagę, Polacy mają kilka okazji do zdobycia powodzenia, czemu przeszkodził doskonały Hirsak. Prowadzenie dla Węgrów zdobył Saroy.

W trzeciej tercji Ślacy dają za wszelką cenę do zmiany wyniku i wykazują przewagę nad grającymi defensywnie gośćmi. W tej tercji Burda miał śliczne zagrania solowe, które zostały niestety zlikwidowane przez bramkarza. Wyrównującą bramkę zdobył z dalekiego strzału Artl. Ostatnie minuty należą zdecydowanie do gospodarzy, którzy nie mogą mimo to zdobyć zwycięskiego punktu.

Węgrzy zagraли słabo. Najlepszymi z nich byli Steaplefort, oraz Erdoes, u miejscowych wyróżnili się Kasprzycki, Burda i Urson.

Zainteresowanie zawodami słabe. Sędziował p. Mikula.

W czwartek wieczorem goście rozegrają spotkanie z reprezentacją Śląska.

AUSTRALIA PROWADZI 3:1 Z NIEMCAMI.

Sydney. W Australii w Sidney rozpoczął się mecz tenisowy pomiędzy Niemcami i Australią. Po dwóch dniach prowadzi Australia 3:1. Dotychczasowe wyniki przedstawiają się następująco: Bromwich pokonał Henkla 6:1, 6:1, 6:4.

Para Quist — Bromwich wygrała z parą Cramm — Henkel 6:1, 4:6, 6:4, 8:6.

Quist wygrał również z Henklem 6:2, 6:4, 6:2.

Duży sukces natomiast odniósł Cramm, bijąc Bromwicha 6:2, 7:5, 10:8.

MECZ RANA W PARYŻU NIE I SZEDŁ DO SKUTKU ze względu na wybuch strajku powszechnego.

Paryż. W związku z nagłym wybuchem strajku powszechnego w Paryżu, zapowiedziane na środę wieczór mecze bokserskie w sali „Wagram”, w których miał wziąć udział Edward Ran, zostały odwołane i przełożone na dzień 6 stycznia. Organizatorzy obawiali się, że wskutek braku środków komunikacyjnych publiczność nie będzie mogła przybyć na mecze.

NOWA KLĘSKA RANA.

Warszawa. Zupełnie niespodziewanie Ran za namową jednego z bokserskich menażerów wyjechał z Paryża do Mediolanu, gdzie rozegrał mecz z Włochem Orlandim. Występ Rana zakończył się nową katastrofalną klęską. Ran został znokautowany w drugiej rundzie.

Za darmo

otrzyma każdy abonent „Dziennika Bydgoskiego” z początkiem stycznia

PIĘKNY KALENDARZ

KSIĄŻKOWY NA ROK 1938

Terminowe wnieście przedpłaty na styczeń względnie I. kwartał 1938 zapewni każdemu tak wartościowy i piękny prezent.

ZAMIAST NIEMIEC — LOTWA.

W dniu 8 stycznia na boisku hokejowym Stadionu Wojska Polskiego w Warszawie rozegrany zostanie międzypaństwowy mecz hokejowy pomiędzy Polską a Lotwą.

OBÓZ DLA POLAKÓW Z ZAGRANICY.

Zakopane. Na Groniku otwarty został doroczny stały obóz zimowy światowego związku Polaków z zagranicy. Na obozie znajduje się około 80 Polaków z różnych państw świata.

— Z okazji pierwszej rocznicy zgonu śp. prof. Leona Wyczółkowskiego odbędzie się w poniedziałek, dnia 3 stycznia o godz. 10 w kościele farnym żałobna msza św.

— Czy wszyscy pamiętają, że na wieczorne sylwestrowym Bydgoskiego Klubu Sportowego (Tenisowego) spotkają się ci, którzy pragną milej, bezpretensjonalnej, a jednocześnie eleganckiej zabawy. Doskonała orkiestra, cały szereg atrakcyjnych z wyborem królowej balu, a przede wszystkim znany temperament bydgoskich tenisistów, przynoszący im sukcesy zarówno na kortach jak na parkiecie i przy stoliku brydżowym — sprawia, że powitanie Nowego Roku w salach Kasyna Cywilnego będzie niezapomnianym wydarzeniem karnawału.

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Cen.

Poznań, dnia 28. XII. 1937 roku.

Spędzono: wołów 10, buhajów 87, krów 190 bydląt 287, świń 1847, cieląt 539, owiec 94 Razem 2767 zwierząt.

(Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowymi).

Placono za 100 kg. żywej wagi za:

Bydło:

Woly:	Pełnomięsiste wytuczzone nieoprzegowe	—
	Mięsiste tuczone młodsze do lat 3	56 — 62
	Mięsiste tuczone starsze	46 — 50
	Miernie odżywione	38 — 44
Buhaje:	Wytuczzone pełnomięsiste	—
	Tuczone mięsiste	48 — 54
	Nietuczone, dobrze odżywione starsze	40 — 46
	Miernie odżywione	38 — 40
Krowy:	Wytuczzone pełnomięsiste	—
	Tuczone mięsiste	50 — 58
	Nietuczone, dobrze odżywione	40 — 46
	Miernie odżywione	22 — 30
Jalowice:	Wytuczzone pełnomięsiste	—
	Tuczone mięsiste	56 — 62
	Nietuczone, dobrze odżywione	46 — 50
	Miernie odżywione	38 — 44
Młodzież:	Dobrze odżywione	38 — 40
	Miernie odżywione	36 — 38
Cieleta:	Najprzedniej. cielęta wytuczzone	72 — 80
	Tuczone cielęta	62 — 70
	Dobrze odżywione	52 — 60
	Miernie odżywione	40 — 50
Owce:	Wyt. pełnom. jagn. i młodsze skopy	60 — 65
	Tuczone starsze skopy i maciorki	46 — 56
	Dobrze odżywione	—

Swinie (Tuczniaki):

a) pełnomięsiste od 120 do 150 kg. żywej wagi	94 — 96
b) peł omięsiste od 100 do 120 kg. żywej wagi	88 — 92
c) pełnomięsiste od 80 do 100 kg. żywej wagi	82 — 86
d) mięsiste świnię ponad 80 kg.	70 — 80
e) maciory i półna kastraty	74 — 88
f) świnię słoninowe	—

Przebieg targu: normalny, brak dobrze wytuczonego bydła.

Piątek 31 grudnia.

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI.

6,15: Kolęda. 6,20: Gimnastyka 6,40: Muzyka (płyty). 7,00: Dziennik poranny. 7,15: Muzyka (płyty). 11,57: Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12,03: Audycja południowa. 15,30: Wiadomości gospodarcze. 15,45: Gawęda Kornela Makuszyńskiego dla dzieci starszych. 16,00: Rozmowa z chorymi ks. kapelana Michała Rękasa (ze Lwowa). 16,15: „Boże Narodzenie w poezji i w pieśni” — audycja w układzie Marty Chmielarskiej. Wyk. chór męski „Echo” pod dyr. Alfonsa Röslera i artyści Teatru Miejskiego w Bydgoszczy (z Bydgoszczy przez Toruń). 16,50: Pogadanka aktualna. 17,00: „Nasze midnetki” — felieton. 17,50: Przegląd wydawnictw. 18,00: Komunikat śniegowy (z Krakowa) i wiadomości sportowe 18,10: Motywy egzotyczne w muzyce jazzowej (płyty). 18,25: Program na jutro. 18,30: Audycja dla wsi. 18,55: Teatr wyobraźni: „Brat znajduje brata” — komedia radiowa oparta na motywach z Plauta. Napisał Tdeusz Szulc. 19,30: Kolędy polskie. Wykonawcy: Helena Korff-Kawecka (sopran) oraz chór i mały zespół instrumentalny Polskiego Radia pod dyr. Bronisława Rutkowskiego. 19,50: Pogadanka aktualna. 20,00: Koncert rozrywkowy (z Katowic). 20,45: Dziennik wieczorny. 20,55: Pogadanka aktualna. 21,00: Sylwester w Lublinie. Wykonawcy: lubelska orkiestra symfoniczna i chór „Echo” pod kier. dyr. Eugeniusza Dziewulskiego, mała orkiestra P. R. pod dyr. Z. Górzyńskiego oraz soliści: Aniela Szlemińska (sopran), zespół wokalny „Siostry Burskie”, Aleksander Wasielew (tenor), czwórka radiowa i Henryk Ładosz (konferansjerka). W przerwach wywoływane będą popularne postacie radiowe na fale eteru.

PROGRAM LOKALNY.

TORUŃ. 13,00: Dla każdego coś ładnego (płyty). W przerwie o godz. 14,00 wiadomości z Pomorza i parę informacji. 18,10: Program na jutro. 18,15: „Nowy rok odwołany”, wesola audycja słowno-muzyczna. 18,40: „Polski wieczór gwiazdkowy nad Bałtykiem” — według H. Derdowskiego.

ZAGRANICA.

Beromuenster. 19,30: Kolędy polskie i kolędy szwajcarskie (program wymienny). **Deutschlandsender. 19,00:** Przemówienie ministra Goebbelsa na zakończenie starego roku. **Kolonia. 19,25:** Wielki wieczór sylwestrowy. **Berlin. 20,00:** Wielki wieczór sylwestrowy. **Hamburg. 20,00:** Wesoly program sylwestrowy. **Praga. 20,03:** Koncert orkiestrowy z udziałem chóru. **Lublana. 21,30:** Wesoly program sylwestrowy. **Monachium. 22,00:** Muzyka taneczna. **Praga. 22,15:** Melodie operetkowe. **Wiedeń. 22,30:** Wielki wieczór sylwestrowy. **Lahti. 23,00:** Dzwony norweskie, nast. muzyka nastrojowa i rozrywk. **Sztokholm. 23,10:** Wesoly program noworoczny. **Berlin. 24,00:** Przemówienie noworoczne, nast. d. c. programu sylwestrowego. **Tuluza. 1,00:** Koncert noworoczny.

Sobota 1 stycznia.

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI.

8,00: Sygnał czasu i kolęda „Nowy rok bieży”. 8,05: Poranny koncert orkiestry wojskowej. Gra orkiestra marynarki wojennej pod dyr. Zygm. Kowalskiego. 9,00: Transmisja nabożeństwa z kościoła OO. Dominikanów we Lwowie. Mszę św. odprawi O. Joachim Nowak, kazanie na uroczystość Nowego Roku wygłosi ks. prof. Bronisław Kulesza. Śpiewać będzie chór Cecyliński pod dyr. Adama Smoleńskiego. 10,30: Boże Narodzenie w twórczości rozmaitych kompozytorów. Wykonawcy: chór kościoła OO. Franciszkanów pod dyr. Jana Chmielewskiego, Feliks Nowowiejski (organy), Wanda Roesler-Stokowska (mezzosopran) i zespół instrumentalny (z Poznania). 11,10: Reportaż z życia. 11,30: „Kalendarzowe kartki” noworoczne słuchowisko dla dzieci (ze Lwowa). 12,00: Sygnał czasu i hejnał z wieży Mariackiej w Krakowie. 12,03: Sonaty krymskie Adama Mickiewicza, muzyka Stanisława Moniuszki. Wykonawcy: orkiestra symf. chór i soliści pod dyr. Jana Żebrowskiego (z Wilna). 13,05: „Nasz program” — felieton speakera. 13,20: Muzyka obiadowa: Melodie z całego świata. Wykonawcy: orkiestra Adama Hermana, Stanisław Mikuszewski (skrzypce), Celina Nadi (śpiew), Henryk Szyfman (śpiew) i tercet wokalny (z Krakowa). 14,45: Audycja dla wsi: Wesole słuchowisko noworoczne p. t. „Zamierzmy się”. 15,30: Gramy do tańca. Wykonawcy: kapela ludowa pod dyr. F. Dzierżanowskiego oraz zespół taneczny P. Rynasa. 17,00: Kurant staroświecki. „Rok polski”, sceny obyczajowe z życia dworku polskiego. Wyk.: Aniela Szlemińska, Ewa Kunciewiczówna, Janusz Strachocki, przy for. St. Surowski. 18,00: Muzyka angielska. Wykonawcy: Leopold Muenzer - fortepian (ze Lwowa) i Mieczysław Szaleski (altówka), akomp. prof. L. Urstein (z Warszawy). 19,00: Audycja dla Polaków zagranicą: 1. Noworoczna gawęda, 2. „Szopka” w-g Or-Ota. 19,45: Popularny koncert w wyk. orkiestry P. R. pod dyr. O. Strazyńskiego z udziałem Ady Sari (sopran), Michała Zabedy-Sumickiego (tenor) i Stefana Rachonia (skrzypce). 22,00: Muzyka taneczna (płyty).

PROGRAM LOKALNY.

TORUŃ. 22,00: Tańce i piosenki (płyty).

ZAGRANICA.

Hamburg. 20,00: Wielki koncert życzeń. **Lyon. 20,00:** Muzyka lekka. **Droitwich. 21,00:** Music-Hall z udziałem gwiazd filmowych Bebe Daniels i Ben Lyonsa. **Hamburg. 22,30:** Wesoly wieczór noworoczny. **Praga. 22,30:** Muzyka jazzowa. **Sztokholm. 22,00:** Program rozrywkowy. **Kopenhaga. 23,15:** Muzyka taneczna. **Deutschlandsender. 23,00:** Muzyka taneczna. **Strasbourg. 24,00:** Muzyka tan.

pozytorów. Wykonawcy: chór kościoła OO. Franciszkanów pod dyr. Jana Chmielewskiego, Feliks Nowowiejski (organy), Wanda Roesler-Stokowska (mezzosopran) i zespół instrumentalny (z Poznania). 11,10: Reportaż z życia. 11,30: „Kalendarzowe kartki” noworoczne słuchowisko dla dzieci (ze Lwowa). 12,00: Sygnał czasu i hejnał z wieży Mariackiej w Krakowie. 12,03: Sonaty krymskie Adama Mickiewicza, muzyka Stanisława Moniuszki. Wykonawcy: orkiestra symf. chór i soliści pod dyr. Jana Żebrowskiego (z Wilna). 13,05: „Nasz program” — felieton speakera. 13,20: Muzyka obiadowa: Melodie z całego świata. Wykonawcy: orkiestra Adama Hermana, Stanisław Mikuszewski (skrzypce), Celina Nadi (śpiew), Henryk Szyfman (śpiew) i tercet wokalny (z Krakowa). 14,45: Audycja dla wsi: Wesole słuchowisko noworoczne p. t. „Zamierzmy się”. 15,30: Gramy do tańca. Wykonawcy: kapela ludowa pod dyr. F. Dzierżanowskiego oraz zespół taneczny P. Rynasa. 17,00: Kurant staroświecki. „Rok polski”, sceny obyczajowe z życia dworku polskiego. Wyk.: Aniela Szlemińska, Ewa Kunciewiczówna, Janusz Strachocki, przy for. St. Surowski. 18,00: Muzyka angielska. Wykonawcy: Leopold Muenzer - fortepian (ze Lwowa) i Mieczysław Szaleski (altówka), akomp. prof. L. Urstein (z Warszawy). 19,00: Audycja dla Polaków zagranicą: 1. Noworoczna gawęda, 2. „Szopka” w-g Or-Ota. 19,45: Popularny koncert w wyk. orkiestry P. R. pod dyr. O. Strazyńskiego z udziałem Ady Sari (sopran), Michała Zabedy-Sumickiego (tenor) i Stefana Rachonia (skrzypce). 22,00: Muzyka taneczna (płyty).

Z Gdyni i Wybrzeża

Gdynia, dnia 30 grudnia 1937 roku.

KALENDARZYK.

Sabina b. m., Anizji m.
Jutro: Sylwestra L., Melanii.
Wschód słońca o godzinie 8,11.
Zachód słońca o godzinie 15,54.

Stan pogody.

Przelotny śnieg.

W dniu 29 grudnia większa część Polski miała pogodę mroźną i chmurną z większymi rozporządzeniami w dzielnicach wschodnich i w górach, a z drobnym śniegiem lub mgłą na pozostałym obszarze. Wskutek wytworzenia się zatoki niskiego ciśnienia nad Bałtykiem — temperatura wzrosła do zera, w innych dzielnicach notowano: —1 do —3 na Pomorzu, —4 do —5 na Kujawach i Mazowszu, około —8 w Wielkopolsce, na Śląsku w znacznej części Małopolski i na Polesiu oraz od —9 w Suwalskim do —18 na Wileńszczyźnie.

POGOTOWIA.

Straż pożarna → 17-08. Pogotowie Ratunkowe, lekarz dyżurny → 12-40. Gł. Kom. Policji → 16-11. Miejskie Zakłady Elektryczne → 23-67.

DYZUR APTEK.

Codziennie, prócz niedziel i świąt, wszystkie apteki śródmieścia i przedmieść Gdyni są czynne godz. od 8—20. Dyżur w nocy, od godz. 20—8 rano oraz w niedziele i święta mają w bieżącym tygodniu następujące apteki:

- Apteka pod Gryfem, ul. Starowiejska 34, tel. 51-29.
- Apteka mgr. Grodzkiego, ul. Morska 155.
- Apteka Bałtycka, ul. Śląska 42.
- Apteka Nadmorska, ul. Orłowska w Orłowie Morskim.

AUTODOROŻKI.

Skwer Kościuszk! → 15-70. Plac Kaszubski → 15-41; ul. Portowa → 25-62; Dworzec kolejowy → 15-40; Orłowo Morskie → 92-04.

TRAGARZE

przy dworcu. → 21-93.

Oddział

Przedstawicielstwo „Dziennika Bydgoskiego” mieści się: Skwer Kościuszk! 24 (nad cukiernią Fangrata), tel. 14-60.

REPERTUAR KIN:

BAJKA. Przewodzący film polski, produkcji 1937/38 p. t. „Znachor”. W rolach gł. Junosza-Stępowski, Barszczewska, Zacharewicz, Cwiklińska i inni. Nadprogram: kolorówka i tygodnik.

BODEGA. „Cygańskie dziewczę” z Filipem i Flapem. Ciekawy nadprogram.

MORSKIE OKO. Największy triumf ekranu p. t. „Strzelec z Bengali”. W roli gł. Shirley Temple, Victor Mac Laglen. Najnowszy tygodnik.

LIDO. Film rewelacja! Najbardziej aktualny przebieg sezonu p. t. „Ostatni pociąg z oblężonego miasta” (Carmencity). Bogaty nadprogram.

MIRAŻ - Orłowo. Wallace Beery w filmie „Bohater”. Nadprogram tygodnik.

POLONIA. Marlena Dietrich w filmie p. t. „Hrabina Władimow”. Bogaty nadprogram.

— **Osobiste.** W środę 29 bawił w Gdyni poseł ziemi pomorskiej Michałowski w związku z projektem ustaw w sprawach Gdyni, złożonymi do łaski marszałkowskiej.

— **Zyczenia noworoczne** dla Pana Prezydenta RP i rządu przyjmować będzie komisarz rządu mgr Franciszek Sokół w dzień Nowego Roku o godz. 12 w gmachu komisarzatu. Korpus konsularny w Gdyni złoży życzenia o godz. 11,45.

— **Komisja rejestracyjna** dla pojazdów mechanicznych będzie urzędowała w Gdyni 4 stycznia w godz. 8—12 oraz 5 stycznia od 8—13,30.

**„OAZA”
OTWARCIE?**

257 70

Pomorska Szkoła Sztuk Pięknych w Gdyni.

Franciszek Szymański: Ratusz w Toruniu, rysunek piórkiem.

Wystawę prac uczniów Pomorskiej Szkoły Sztuk Pięknych, urządzoną z racji 15-ej rocznicy istnienia tej placówki — należy uważać za **okazałą i ciekawą** pod wieloma względami. Całość przedstawia się interesująco i estetycznie — już w samym, bardzo gustownym rozmieszczeniu eksponatów w auli Państwowej Szkoły Morskiej.

Miłośnikowi sztuki rzucą się w oczy przede wszystkim **różnorodność kierunków**, w jakich idą poszczególni uczniowie lub uczennice Szkoły prof. Szczeblewskiego; jest to dowód, że pod kierownictwem tego zasłużonego artysty **talenty rozwijają się dowolnie, że nie narzuca się im kierunków i nie trzyma na uwierzy, jak to zazwyczaj bywa w uczelnach artystycznych, że rygor — piętno, wyciśnięte przez nauczyciela — spłyka się w każdej pracy. Ta właśnie odrębność w wystawionych pracach uczniów Szkoły prof. Szczeblewskiego stanowi dodatkni plus w jego pracy pedagogicznej** nad kształceniem powierzonych jego pieczy młodych adeptów sztuki, a pozostawiona im swoboda — pozwala twierdzić, że kilku z nich już dziś zapowiada się **na artystów dużej miary.**

Szczeblewski jest wychowankiem **Królewskiej Akademii Sztuk Pięknych w Dreźnie**, gdzie jako student i artysta przebył lat 12, a do Polski — na **rodzinną Pomorzę** przybył

Inger Borchsenius: Portret p. mgr. pr. Fr. Sokoła, Komisarza Rządu w Gdyni.

z dużym zasobem wiedzy, którą wyładował w pierwszym rzędzie w **krzewieniu pięknego regionalizmu pomorsko-kaszubskiego** i właśnie na tym polu położył dla sztuki rodzimej duże zasługi. Uznały to czynniki miarodajne: **Ministerstwo WR. i OP. — Departament Kultury i Sztuki**, ocenili należyście znawcy sztuki, oceniły te osobistości, których w górnolotnym wyrażaniu się nazywamy **luminarzami.**

Ma Szczeblewski za sobą 15 lat żmudnej, niezmiernie uciążliwej pracy i choć go może niekiedy **zniechęcano**, choć — jak nie jeden artysta — **rzucane miał klody pod nogi**, jednakże z raz wytkniętej drogi nie zбочzył, wytrwał przez długie lata, w których wykształcił legion talentów, zajmujących dziś w sztuce poważne miejsca w kraju lub zagranicą.

Na wspomnianej wystawie czołowe miejsce (także pod względem ilości eksponatów) zajmuje **Inger Borchsenius, Dunka z Kopen-**

hagi. Jest to dziś już wytrawna artystka, celująca zwłaszcza w portretach, których szereg na dwu wielkich ścianach przedstawia nam wybitniejsze osobistości gdyńskie. Wystawiała ona też swe prace w warszawskiej „Zachęcie”. — W portretach pastelowych lub olejnych uwydatnia się rozmach w rysunku i ujęciu, a prace te mogą się znaleźć obok artystów o głośniejszym imieniu w świecie nazwiskach. — Przemily jest jej obraz babcji kaszubskiej przy kołowrotku na tle charakterystycznego krajobrazu tej części naszego kraju, oraz dobry pejzaż leśny. Z całości bije szczerą i właściwą tej artystce.

Rysunki, studia i pejzaże **Anny Pietrowówny** (z Dawidgródka, na Polesiu) wróżą jej zajęcie znacznego stanowiska w szeregu wytrawnych artystów, a rzeźby z gliny typów poleskich — utwierdzają nas w przekonaniu, że właśnie w tej dziedzinie Pietrowówna zapowiada się na **dużą artystkę.** Trzeba zaznaczyć, że wszystkie rzeźby Pietrowówna tworzyła w Gdyni — z naszej marnej gliny, przeźroczliwej znakomita pamięć optyczną artystki, głęboką psychologię i podkreślić to trwałe ciepło, z jakim oddała poszczególne typy polskiej polaci Polski. — Wszystkie te prace powinny się ukazać jako **figurki porcelanowe**, uwa-

Alojzy Patoka: Kapliczka kalfarii wejherowskiej — akwarela.

żamy, że **fabryki porcelany zainteresują się tymi naprawdę dużej wartości artystycznej rzeźbami**, wywołującymi ogólne uznanie istotnych znawców sztuki.

Dłuższą chwilę zatrzymaliśmy się przy ciekawych krajobrazach **Rajmunda Pietkiewicza**, młodego wilnianina, którego talent wróży, że będzie w przyszłości poważnym artystą. Jego krajobrazy nadmorskie, oddane z siłą: samotne chojary, wydmy, czy urwiska — zestrzają się w poemat symboliczny, oddany z dużym uczuciem, a każdy z nich oddzielnie można by nazwać barwnym poemacikiem. Pietkiewicz umiejętnie stylizuje, idzie w odrębny, niż inni uczniowie kierunku, nie krepowany w rozwoju talentu. — Dobry w kompozycji jest też projekt morskiego pejzażu **Pietkiewicza.**

Dobłą techniką i pewnością siebie widzimy w studiach **Wiktora Berga, młodego Estończyka**, w drobnych pejzażach dużo powietrza i swoisty smutek Północy. Uwagę zwraca jego projekt witrażu mozaikowego, przedstawiający **Madonnę.**

Udatne studia morskie **Władysława Dziekana**, oraz z odrębnym kierunkiem także prace **Józefa Łakomiaka** — są śmiałymi zamierzeniami na przyszłość. — Dziekan wypowiada się w sztuce czystej, dekoracyjnej i rzeźbie.

Szereg prac marynistycznych — widoków portu gdyńskiego, rybackiego i pejzaże nadmorskie — dał **Kazimierz Stopkowicz**; najbardziej celującym jest urwisko nadmorskie nad plażą do Redłowa.

Marian Trzeźniak wystawił 6 dobrych rysunków studiów (głowy) w ujęciu graficznym. — **Rzeźby w bursztynie Trzeźniaka, wykonane misternie**, świadczą, że w tej gałęzi przemysłu — sztuki stosowanej zajmie on poważne miejsce.

Malatura architektoniczna i rysunki graficzne starych zabytków głównie **Grudziądzka i Torunia** — należą do rzędu prac wartościowych **Franciszka Szymańskiego**, jednego ze starszych uczniów Pom. Szk. Sztuk Pięknych jeszcze w Grudziądzu.

Bracowite, miłe w kolorze i ujęciu są pejzaże, studia, kwiaty i martwa natura **Alfredy Terpilowskiej z Grudziądza.**

Akwarele **Alojzego Patoki** — pejzaże, flora, kapliczka w Wejherowie, martwa natura i in. — jak na poprzednich wystawach — tak i obecnie znalazły uznanie wśród miłośników sztuki, którzy już w pierwszych dniach obecnej wystawy zakupili kilka tych prac.

Pejzaże, martwa natura, studia, rysunki

i in. — **Ireny Giertychowej**, niektóre ujęte szkicowo, przedstawiają się dodatnio. Dobry graficznie jest jej projekt na plakat wystawy.

Wanda Łozińska lubuje się głównie w kwiatach, które oddaje starannie; udatne są też jej rysunki i studia.

Ks. Franciszek Dąbrowski interesująco wykonał kredkami kolorowymi 2 kapliczki w Wejherowie, oraz 2 pnie, nazywane przez lub kaszubski „Adamem i Ewą”.

Ciekawe pejzaże i kompozycje rysunkowe wystawił **Jan Busch** z Poznania.

Dr Jan Korczakowski wystawił studia głowy i rąk.

Z pejzaży **Klemensa Suchożebrskiego** najlepszy jest: „Żniwa”.

Dobrym zadatkiem na przyszłość są prace różnorodnie — rysunki, studia itp.: **Sabiny Mielżyńskiej, Janiny Sujeckiej, Emiliana Pawlaka, Antoniego Rajewicza, Jana Leszczyńskiego i Zygmunta Hoffmanna.** Obok nich kroczy szereg młodszych talentów, dość dobrze zapowiadających się na przyszłość.

Pomorska Szkoła Sztuk Pięknych — jak to powiedział podczas otwarcia wystawy **komisarz rządu p. Fr. Sokół**, mimo trudne warunki materialne — spełniła już i spełnia **duże zadanie społeczne w krzewieniu regionalizmu pomorsko-kaszubskiego.** — Należy jej znaczenie na Pomorzu ocenić też wojewoda pomorski, min. **Władysław Raczkiewicz**, który nie mogąc przybyć na wystawę z powodu zajęć służbowych — nadał telegram z serdecznymi życzeniami. Podobnie wypowiedzieli się obecni na otwarciu wystawy przedstawiciele kulturalnych sfer społeczeństwa.

Wystawę zamknięto dnia 27 grudnia. Zwiedziło ją kilkaset osób, interesujących się sztuką oraz zwiedzający wycieczki szkolne.

Władysław Lipiński

„EUROPA” Kawiarnia-restauracja

Gdynia, ul. 10 Lutego 7, tel. 27-30

urządza **Noc Sylwestrową** w pięknie udekorowanych salach. Dwie doborowe orkiestry, występy artystów, tańce, humor, serpentyna. Wstęp wolny. Zabawa do rana. Niespodzianek moc, można tańczyć całą noc. A więc, w Sylwestra reudez-vous w „Europie”. (25798)

Więści z jachtu „Phyan”.

Przed dwoma miesiącami zamieściłmy reportaż o jachcie „Phyan” (po polsku: „Pianka”), którym czterech młodych ludzi pod dowództwem właściciela jachtu kapitana **Rybaka** udało się w podróż do **Indy Holenderskich** dla pionierskiej spracy nad nawiązaniem gospodarczych stosunków między Polską a dalekimi egzotycznymi wyspami **Sumatry i Jawy.**

Wczoraj odwiedził redakcję naszą jeden z członków załogi, który z „Mewami” przybył z **Scheveningen**, gdzie „Phyan” spędza zimę, do Polski na czas krótki. Gość nasz po świętach znów powraca do bazy naszej morskiej w Holandii, gdzie załoga „Phyana” będzie pracować, przygotowując się do dalszej wiosennej podróży. „Phyan” dotarł szczęśliwie i pomyślnie do **Hollandii**, mimo że jest to mikroskopijna łupinka, a jesienią sztormy na morzu nie sprzyjają na ogół takim żeglarskim imprezom.

Złamali żebro na zabawie.

W restauracji w Osowie koło Chwaszczyna odbywała się zabawa świąteczna podczas której rozochoceni biesiadnicy pobili swego wiceprezesa **Antoniego M.**, złamali mu żebro i zadali cały szereg ran tłuczonych.

— **Nadzwyczajne posiedzenie rady miejskiej** odbędzie się w piątek o godz. 11 przed południem, poświęcone sprawom finansowym.

— **Godziny urzędowe kasy głównej urzędu telef.-telegraficznego.** Z dniem 3 stycznia 1938 r. kasa główna urzędu telefoniczno-telegraficznego w Gdyni będzie czynna w dni powszednie od godz. 8—14,45, zamiast jak dotychczas 8—12 i 16—17,30.

— **Pierwszy bal akademicki w Gdyni.** W dniu 5 stycznia 1938 r. koło abs. szkół średnich urządzi w sali malinowej Domu Zdrojowego bal akademicki. Całkowity dochód jest przeznaczony na stypendia dla niezamożnych studentów. Adresy w celu przesłania zaproszeń prosimy podawać pod nr 13-40 w godz. 13,30—15,00.

**W Fordonie zmarł
śp. ks. proboszcz Gostomski**

Z Fordonu doszła nas krótko przed zamknięciem redakcji smutna nowina: Po blisko 9-letniej chorobie zmarł proboszcz parafii fordońskiej i budowniczy tamtejszego nowego kościoła śp. ksiądz radca duchowny Leon Gawin-Gostomski. — R. i p. Zmarłemu poświęcimy osobny nekrolog w jutrzejszym wydaniu „Dziennika“.

Oświadczenie.

Sprowadzenie sprawy Instytutu Rolniczego na grunt obraźliwych insynuacji pod adresem ogółu pracowników instytucji („w dzień roboczy w godzinach południowych poza woznym nie było żadnego pracownika“) zmusza mnie do wystąpienia stosownego wyjaśnienia do ministerstwa rolnictwa i reform rolnych, o czym zawiadamiając, uważam „polemikę“ swą z p. posłem Siodą za zamkniętą.
Dr L. Garbowski zastępca dyrektora.

25612) TRADYCYJNY
Wieczór Sylwestrowy
BKS-u
Kasyno Cywilne **Piątek, 31 grudnia**
Początek o godzinie 22.

JARMARK W BYDGOSZCZY.
Najbliższy jarmark w Bydgoszczy odbędzie się we wtorek 4-go stycznia 1938 r.

NOWY ROK — NOWY ZARZĄD.
Jak już donosiliśmy, odbyła się w bieżącym tygodniu licytacja znanego lokalu „Café Bałtyk“ w Gdyni, który tymczasem przeszedł w ręce nowego właściciela p. Karola Albrechta, znanego i cenionego fachowca, właściciela słynnych cukierni Ziemiańskich w Warszawie. P. Albrecht powierzył kierownictwo nowej placówki gdyńskiej wytrawnemu branżysty p. Stanisławowi Nowakowi, dawnemu właśc. „Oazy“ i współwł. „Café-Clubu“ w Warszawie. Tak właściciel jak i nowe kierownictwo dają rekoimie, że reprezentacyjny lokal gdyński będzie obecnie tak samo uczęszczany jak to pamiętamy sprzed roku, że klienci będą traktowani jako mile widziani goście, czego z Nowym Rokiem nowemu zarządowi szczerze życzymy. Bliższe szczegóły dot. nocy sylwestrowej w dzisiejszym ogłoszeniu.

— Pensje za order „Virtuti Militari“ na rok 1938 będą wypłacały kasy urzędów skarbowych, począwszy od 3 stycznia 1938 r. Biuro kapituły rozesało do wszystkich kas urzędów skarbowych w dniu 15 grudnia 1937 r. odpowiednie wykazy. Kawalerowie orderu wojskowego którzy nadesłali zawiadomienia o zmianie adresu do 15 bm. zostali również pomieszczeni na wykazach kas urzędów skarbowych według nowych adresów.

Premiery kinowe.

„ULAN KSIĘCIA JÓZEFA“
(kino „Kryształ“).
Rok 1809. Wojska pod dowództwem księcia Józefa Poniatowskiego w pochodzie wzdłuż Wisły zatrzymują się w Serocku. Tu, w gospodzie, młody, lecz dzielny porucznik ułanów zakochuje się w pięknej właścicielce oberży nie bez wzajemności. I oto pod wpływem silnego afektu opuszcza swój oddział na krótko, aby ujrzeć ukochaną, która w pościgu za szpiegami została ranna — i wrócić. Niestety za opuszczenie kwatery czeka go sąd. Od śmierci rzekomo dezertera ratuje piękna Kasia i... książę Poniatowski. Treść, pełna romantyzmu, w której podkreślono rycerskość żołnierza polskiego, snuje się jak prawdziwy sen z przeszłości, tej świetnej przeszłości. Scenariusz zatem pomyślany został kunsztownie i niezwykle podatnie dla akcji, przeprowadzonej od pierwszej sceny do ostatniej bez odchylenia i doczepek zbytecznych sytuacji. W polskich filmach ten zrzeczny montaż obrazu jest rzadko spotykaną zaletą, to też „Ulan księcia Józefa“ może triumfować nad innymi robotą czytą, wykonaną artystycznie. Strona literacko-artystyczna pod kierunkiem Wacława Gąsiorowskiego wypadła bez zarzutu. Dialogi w poprawnej polszczyźnie, kostiumy dostosowane ściśle do czasów księcia Józefa, jak również dekoracje (choćby taka izba w oberży lub w pałacu) są wzorowe. Po grze artystów można zauważyć, że wczuli się w swoje role, byli naturalni i że reżyseria była sprężysta. Wspaniałą postacią księcia Józefa zagrał po mistrzowsku Franciszek Brodniewicz, piękną opancerzoną Jadwigę Smosarską, miłym ułanem był Witold Conti. Józef Orwid i St. Sierański, komiczni w miarę, wnoszą humo. — jeden z czasów napoleońskich, a drugi żołnierza-ordynansa. Wszyscy razem stanowią koncertowy zespół, nawet w scenach zbiorowych. Piosenki ułańskie dziarskie. Film ten powinien pójść w świat aby i obcy mogli podziwiać naszych dzielnych ułanów. Nadprogram pyszna komedia kolorowa p. t. „Czarodziejski magnes“ Walt Disney'a i tygodnik Pata — nowy.

SPORT

WĘGIERSCY HOKEIŚCI REMISUJĄ Z KATOWICKIM DĘBEM.

Katowice. W środę wieczorem rozegrany został międzynarodowy mecz hokejowy pomiędzy FTC z Budapesztu a katowickim Dębem. Zawody zakończyły się wynikiem nierozstrzygniętym 1:1 (0:0, 0:1, 1:0).

Pierwsza tereja rozegrana w słabym tempie była zupełnie równorzędna. Węgrzy wypadli jedynie kombinacyjnie lepiej przy grze pierwszego ataku, w którym grał Kanadyjczyk Steaplefort.

W drugiej fazie gry Węgrzy początkowo mają lekką przewagę, Polacy mają kilka okazji do zdobycia powodzenia, czemu przeszkodził doskonały Hirsak. Prowadzenie dla Węgrów zdobył Saroy.

W trzeciej tercji Słacy dążą za wszelką cenę do zmiany wyniku i wykazują przewagę nad grającymi defensywnie gośćmi. W tej tercji Burda miał śliczne zagrania solowe, które zostały niestety zlikwidowane przez bramkarza. Wyrównującą bramkę zdobył z dalekiego strzału Artl. Ostatnie minuty należą zdecydowanie do gospodarzy, którzy nie mogą mimo to zdobyć zwycięskiego punktu.

Węgrzy zegrali słabo. Najlepszymi z nich byli Steaplefort, oraz Erdoes, u miejscowych wyróżnili się Kasprzycki, Burda i Urson.

Zainteresowanie zawodami słabe. Sędziował p. Mikula.

W czwartek wieczorem goście rozegrają spotkanie z reprezentacją Śląska.

AUSTRALIA PROWADZI 3:1 Z NIEMCAMI.

Sidney. W Australii w Sidney rozpoczął się mecz tenisowy pomiędzy Niemcami i Australią. Po dwóch dniach prowadzi Australia 3:1. Dotychczasowe wyniki przedstawiają się następująco: Bromwich pokonał Henkla 6:1, 6:1, 6:4.

Para Quist — Bromwich wygrała z parą Cramm — Henkel 6:1, 4:6, 6:4, 8:6.

Quist wygrał również z Henklem 6:2, 6:4, 6:2.

Duży sukces natomiast odniósł Cramm, bijąc Bromwicha 6:2, 7:5, 10:8.

MECZ RANA W PARYŻU NIE I SZEDŁ DO SKUTKU

ze względu na wybuch strajku powszechnego.
Paryż. W związku z nagłym wybuchem strajku powszechnego w Paryżu, zapowiedziane na środę wieczór mecze bokserskie w sali „Wagram“, w których miał wziąć udział Edward Ran, zostały odwołane i przełożone na dzień 6 stycznia. Organizatorzy obawiali się, że wskutek braku środków komunikacyjnych publiczność nie będzie mogła przybyć na mecze.

NOWA KLĘSKA RANA.

Warszawa. Zupełnie niespodziewanie Ran za namową jednego z bokserskich menażerów wyjechał z Paryża do Mediolanu, gdzie rozegrał mecz z Włochem Orlandim. Występ Rana zakończył się nową katastrofalną klęską. Ran został znokautowany w drugiej rundzie.

Za darmo

otrzyma każdy abonent „Dziennika Bydgoskiego“ z początkiem stycznia

PIĘKNY KALENDARZ

KSIĄŻKOWY NA ROK 1938

Terminowe wniesienie przedpłaty na styczeń względnie I. kwartał 1938 zapewni każdemu tak wartościowy i piękny prezent.

ZAMIAST NIEMIEC — ŁOTWA.

W dniu 8 stycznia na boisku hokejowym Stadionu Wojska Polskiego w Warszawie rozegrany zostanie międzypaństwowy mecz hokejowy pomiędzy Polską a Łotwą.

OBÓZ DLA POLAKÓW Z ZAGRANICY.

Zakopane. Na Groniku otwarty został doroczny stały obóz zimowy światowego związku Polaków z zagranicy. Na obozie znajduje się około 80 Polaków z różnych państw świata.

— Z okazji pierwszej rocznicy zgonu śp. prof. Leona Wyczółkowskiego odbędzie się w poniedziałek, dnia 3 stycznia o godz. 10 w kościele farnym żałobna msza św.

— Czy wszyscy pamiętają, że na wieczorne sylwestrowym Bydgoskiego Klubu Sportowego (Tenisowego) spotkają się ci, którzy pragną milej, bezpretensjonalnej, a jednocześnie eleganckiej zabawy. Doskonała orkiestra, cały szereg atrakcyjnych z wyborem królowej balu, a przede wszystkim znany temperament bydgoskich tenisistów, przynoszący im sukcesy zarówno na kortach jak na parkietach i przy stoliku brydżowym — sprawia, że powitanie Nowego Roku w salach Kasyna Cywilnego będzie niezapomnianym wydarzeniem karnawału.

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Cen.

Poznań, dnia 28. XII. 1937 roku.

Sprzedano: wołów 10, buhajów 87, krów 190 bydła 287, świń 1847, cieląt 539, owiec 94 Razem 2767 zwierząt.

(Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowymi).

Placono za 100 kg. żywej wagi za:
Bydło:
Pełnomięsiste wytuczony nieoprzegowy . . . . . —
Mięsiste tuczony młodsze do lat 3 . . . . . 56 — 62
Mięsiste tuczony starsze . . . . . 46 — 50
Miernie odżywione . . . . . 38 — 44
Buhaje:
Wytuczony pełnomięsiste . . . . . —
Tuczony mięsiste . . . . . 48 — 54
Nietuczony, dobrze odżywiony starsze . . . . . 40 — 46
Miernie odżywione . . . . . 38 — 40
Krowy:
Wytuczony pełnomięsiste . . . . . —
Tuczony mięsiste . . . . . 50 — 58
Nietuczony, dobrze odżywiony . . . . . 40 — 46
Miernie odżywione . . . . . 22 — 30
Jalowice:
Wytuczony pełnomięsiste . . . . . —
Tuczony mięsiste . . . . . 56 — 62
Nietuczony, dobrze odżywiony . . . . . 46 — 50
Miernie odżywione . . . . . 38 — 44
Młodzież:
Dobrze odżywione . . . . . 38 — 40
Miernie odżywione . . . . . 36 — 38

Cielęta:
Najprzedniej. cielęta wytuczony . . . . . 72 — 80
Tuczony cielęta . . . . . 62 — 70
Dobrze odżywione . . . . . 52 — 60
Miernie odżywione . . . . . 40 — 50

Owce:
Wyt. pełnom. jagn. i młodsze skopy 60 — 65
Tuczony starsze skopy i maciorki . . . . . 46 — 56
Dobrze odżywione . . . . . —

Świnie (Tuczniiki):
a) pełnomięsiste od 120 do 150 kg. żywej wagi . . . . . 94 — 96
b) pełnomięsiste od 100 do 120 kg. żywej wagi . . . . . 88 — 92
c) pełnomięsiste od 80 do 100 kg. żywej wagi . . . . . 82 — 86
d) mięsiste świnie ponad 80 kg. . . . . 70 — 80
e) maciorki i późne kastraty . . . . . 74 — 88
f) świnie słoninowe . . . . . —

Przebieg targu: normalny, brak dobrze wytuczonych bydła.

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI.
Piątek 31 grudnia.
6,15: Kolęda. 6,20: Gimnastyka 6,40: Muzyka (płyty). 7,00: Dziennik poranny. 7,15: Muzyka (płyty). 11,57: Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12,03: Audycja południowa. 15,30: Wiadomości gospodarcze. 15,45: Gawęda Kornela Makuszyńskiego dla dzieci starszych. 16,00: Rozmowa z chorymi ks. kapelana Michała Rękasa (ze Lwowa). 16,15: „Boże Narodzenie w poezji i w pieśni“ — audycja w układzie Marty Chmielarskiej. Wyk. chór męski „Echo“ pod dyr. Alfonsa Röslera i artyści Teatru Miejskiego w Bydgoszczy (z Bydgoszczy przez Toruń). 16,50: Pogadanka aktualna. 17,00: „Nasze midinetki“ — felieton. 17,50: Przegląd wydawnictw. 18,00: Komunikat śniegowy (z Krakowa) i wiadomości sportowe 18,10: Motywy egzotyczne w muzyce jazzowej (płyty). 18,25: Program na jutro. 18,30: Audycja dla wsi. 18,55: Teatr wyobraźni: „Brat znajduje brata“ — komedia radiowa oparta na motywach z Plauta. Napisał Tdeusz Szulc. 19,30: Kolędy polskie. Wykonawcy! Helena Korff-Kawecka (sopran) oraz chór i mały zespół instrumentalny Polskiego Radia pod dyr. Bronisława Rutkowskiego. 19,50: Pogadanka aktualna. 20,00: Koncert rozrywkowy (z Katowic). 20,45: Dziennik wieczorny. 20,55: Pogadanka aktualna. 21,00: Sylwester w Lublinie. Wykonawcy: lubelska orkiestra symfoniczna i chór „Echo“ pod kier. dyr. Eugeniusza Dziewulskiego, mała orkiestra P. R. pod dyr. Z. Górzynskiego oraz soliści: Aniela Szlemińska (sopran), zespół wokalny „Siostry Burskie“, Aleksander Wasielewski (tenor), czwórka radiowa i Henryk Ładosz (konferansjerka). W przerwach wywoływane będą popularne postacie radiowe na fale eteru.

PROGRAM LOKALNY.
TORUŃ. 13,00: Dla każdego coś ładnego (płyty). W przerwie o godz. 14,00 wiadomości z Pomorza i parę informacji. 18,10: Program na jutro. 18,15: „Nowy rok odwołany“, wesoła audycja słowno-muzyczna. 18,40: „Polski wieczór gwiazdkowy nad Bałtykiem“ — według H. Derdowskiego.
ZAGRANICA.
Beromuenster. 19,30: Kolędy polskie i kolędy szwajcarskie (program wymienny).
Deutschlandsender. 19,00: Przemówienie ministra Goebbelsa na zakończenie starego roku. **Kolonia. 19,25:** Wielki wieczór sylwestrowy. **Berlin. 20,00:** Wielki wieczór sylwestrowy. **Hamburg. 20,00:** Wesoły program sylwestrowy. **Praga. 20,03:** Koncert orkiestrowy z udziałem chóru. **Lublana. 21,30:** Wesoły program sylwestrowy. **Monachium. 22,00:** Muzyka taneczna. **Praga. 22,15:** Melodie operetkowe. **Wiedeń. 22,30:** Wielki wieczór sylwestrowy. **Lahti. 23,00:** Dzwony norweskic, nast. muzyka nastrojowa i rozrywkowa. **Sztokholm. 23,10:** Wesoły program noworoczny. **Berlin. 24,00:** Przemówienie noworoczne, nast. d. c. programu sylwestrowego. **Tuluza. 1,00:** Koncert noworoczny.

Sobota 1 stycznia.
PROGRAM OGÓLNOPOLSKI.
8,00: Sygnał czasu i kolęda „Nowy rok bieżący“. 8,05: Poranny koncert orkiestry wojskowej. Gra orkiestra marynarki wojennej pod dyr. Zyg. Kowalskiego. 9,00: Transmisja nabożeństwa z kościoła OO. Dominikanów we Lwowie. Mszę św. odprawi O. Joachim Nowak, kazanie na uroczystość Nowego Roku wygłosi ks. prof. Bronisław Kulec. Śpiewać będzie chór Cecyliński pod dyr. Adama Smoleńskiego. 10,30: Boże Narodzenie w twórczości rozmaitych kompozytorów. Wykonawcy: chór kościoła OO. Franciszkanów pod dyr. Jana Chmielewskiego, Feliks Nowowiejski (organy), Wanda Roesler-Stokowska (mezzosopran) i zespół instrumentalny (z Poznania). 11,10: Reportaż z życia. 11,30: „Kalendarzowe kartki“ noworoczne słuchowisko dla dzieci (ze Lwowa). 12,00: Sygnał czasu i hejnał z wieży Mariackiej w Krakowie. 12,03: Sonaty krymskie Adama Mickiewicza, muzyka Stanisława Moniuszki. Wykonawcy: orkiestra symf., chór i soliści pod dyr. Jana Żebrowskiego (z Wilna). 13,05: „Nasz program“ — felieton speakera. 13,20: Muzyka obiadowa: Melodie z całego świata. Wykonawcy: orkiestra Adama Hermana, Stanisław Mikuszewski (skrzypce), Celina Nadi (śpiew), Henryk Szyfman (śpiew) i tercet wokalny (z Krakowa). 14,45: Audycja dla wsi: Wesołe słuchowisko noworoczne p. t. „Zamierzmy się“. 15,30: Gramy do tańca. Wykonawcy: kapela ludowa pod dyr. F. Dzierżanowskiego oraz zespół taneczny P. Rynasa. 17,00: Kurant starożytny. „Rok polski“, sceny obyczajowe z życia dworu polskiego. Wyk.: Aniela Szlemińska, Ewa Kunciewiczówna, Janusz Strachocki, przy for. St. Surowski. 18,00: Muzyka angielska. Wykonawcy: Leopold Muenzer - fortepian (ze Lwowa) i Mieczysław Szaleski (altówka), akomp. prof. L. Urstein (z Warszawy). 19,00: Audycja dla Polaków zagranicą: 1. Noworoczna gawęda. 2. „Szopka“ w-g Or-Ota. 19,45: Popularny koncert w wyk. orkiestry P. R. pod dyr. O. Straszyńskiego z udziałem Ady Sari (sopran), Michała Zabedy-Sumickiego (tenor) i Stefana Rachonia (skrzypce). 22,00: Muzyka taneczna (płyty).

PROGRAM LOKALNY.
TORUŃ. 22,00: Tańce i piosenki (płyty).
ZAGRANICA.
Hamburg. 20,00: Wielki koncert życzeń. **Lyon. 20,00:** Muzyka lekka. **Droitwich. 21,00:** Music-Hall z udziałem gwiazd filmowych Bebe Daniels i Ben Lyonsa. **Hamburg. 22,30:** Wesoły wieczór noworoczny. **Praga. 22,30:** Muzyka jazzowa. **Sztokholm. 22,00:** Program rozrywkowy. **Kopenhaga. 23,15:** Muzyka taneczna. **Deutschlandsender. 23,00:** Muzyka taneczna. **Strasbourg. 24,00:** Muzyka tan.

pozytorów. Wykonawcy: chór kościoła OO. Franciszkanów pod dyr. Jana Chmielewskiego, Feliks Nowowiejski (organy), Wanda Roesler-Stokowska (mezzosopran) i zespół instrumentalny (z Poznania). 11,10: Reportaż z życia. 11,30: „Kalendarzowe kartki“ noworoczne słuchowisko dla dzieci (ze Lwowa). 12,00: Sygnał czasu i hejnał z wieży Mariackiej w Krakowie. 12,03: Sonaty krymskie Adama Mickiewicza, muzyka Stanisława Moniuszki. Wykonawcy: orkiestra symf., chór i soliści pod dyr. Jana Żebrowskiego (z Wilna). 13,05: „Nasz program“ — felieton speakera. 13,20: Muzyka obiadowa: Melodie z całego świata. Wykonawcy: orkiestra Adama Hermana, Stanisław Mikuszewski (skrzypce), Celina Nadi (śpiew), Henryk Szyfman (śpiew) i tercet wokalny (z Krakowa). 14,45: Audycja dla wsi: Wesołe słuchowisko noworoczne p. t. „Zamierzmy się“. 15,30: Gramy do tańca. Wykonawcy: kapela ludowa pod dyr. F. Dzierżanowskiego oraz zespół taneczny P. Rynasa. 17,00: Kurant starożytny. „Rok polski“, sceny obyczajowe z życia dworu polskiego. Wyk.: Aniela Szlemińska, Ewa Kunciewiczówna, Janusz Strachocki, przy for. St. Surowski. 18,00: Muzyka angielska. Wykonawcy: Leopold Muenzer - fortepian (ze Lwowa) i Mieczysław Szaleski (altówka), akomp. prof. L. Urstein (z Warszawy). 19,00: Audycja dla Polaków zagranicą: 1. Noworoczna gawęda. 2. „Szopka“ w-g Or-Ota. 19,45: Popularny koncert w wyk. orkiestry P. R. pod dyr. O. Straszyńskiego z udziałem Ady Sari (sopran), Michała Zabedy-Sumickiego (tenor) i Stefana Rachonia (skrzypce). 22,00: Muzyka taneczna (płyty).

Tajemnicza śmierć starca po wieczery wigilijnej.

Kruszwica. W wigilię Bożego Narodzenia po spożyciu wieczery zmarł o północy sędziwy staruszek śp. Blaszak, zam. przy ul. Nowej. Pierwotnie przypuszczano, że nastąpiła śmierć naturalna, jednakże po...

1000 robotników sezonowych uciekło z Niemiec.

Kępno, 30. 12. (tel. wł.). Straż graniczna pod Bralinem przytrzymała w tych dniach grupę 30 osób (mężczyzn i kobiet), uchodźców z Niemiec. Jak się okazało, byli to robotnicy sezonowi, których obecnie po skończonych robotach właściciele niemieccy wyrzucają na bruk. Zjawisko masowego uchodźstwa polskich robotników sezonowych z Niemiec trwa od dłuższego czasu. W poszczególnych punktach granicy polsko-niemieckiej przeszło dotychczas około 1000 osób. Uchodźców po spisaniu protokołu odstawia się autobusami do najbliższego punktu zaopatrzenia w Kępnie, skąd następnie skierowuje się ich do miejsc zamieszkania. Większość uchodźców znajduje się w skrajnej nędzy.

Gdynia buduje pierwszy ścigacz morski

Gdynia, 30. 12. (PAT) Dzisiaj odbędzie się tu zebranie prezydium obwodu gdyńskiego Ligi Morskiej i Kolonialnej i FOM, poświęcone sprawie zbiórki funduszy na ścigacz morski. Obwód gdyński L. M. K. będzie podniesiony do rzędu okręgu. Jak wiadomo, zarząd główny Ligi Morskiej i Kolonialnej uchwaślił, by każdy okręg wybudował jeden ścigacz.

Zamiast życzeń świątecznych i noworocznych 10 zł na bezrobotnych miasta Bydgoszczy składa okręgowy inspektor straży granicznej w Bydgoszczy.

Noworoczna wycieczka narciarska. Bydgoski Klub Narciarski zawiadamia członków, iż w dniu 1 stycznia 1938 o godz. 10-tej przed poł. urzędu wycieczkę. Punkt zborny za szkołą podchorążych przy ul. Gdańskiej.

Bydgoski Klub Narciarski wraz z Sekcją Narciarską Pol. Tow. Kraj. zamierza urządzić w dniach 5 i 6 stycznia dwudniową wycieczkę narciarską do Wierzyca — na piękne tereny narciarskie Szawcarii Kaszubskiej. Informacyjki udziela się i zapisy przyjmuje się w „Orbisie“.

Świetlica dla młodzieży bezrobotnej. Młodzież męska rodziców bezrobotnych w wieku od lat 14—20 może zgłosić się do świetlicy Bydg. Okręgu Caritas przy Wielkim Rynku 6 lub ul. Fordońskiej 1 (Wielkie Bartodzieje). Zapisy przyjmuje się od czwartku bieżącego tygodnia do środę przysługującego tygodnia codziennie od godziny 10—11 (za wyjątkiem świąt i niedziel). Bydgoski Okręg Caritas.

BRONIA TOWARZYSTW

Czwartek 30 grudnia.

godz. 19. Tow. Czeladzi Kał. Wieczorek rodzinny. W Nowy Rok o godz. 17 obchód gwiazdkowy w Domu Czeladzi.

Godz. 19,00: Klub mandolinistów „Dźwięk”. Lekcja w lokalu p. Mellerowej, plac Piastowski. Obecność wszystkich członków konieczna.

Godz. 20,00: Związek Młodz. Prac. „Jedność”. Schadzka w lokalu p. Jaśniewskiej, ul. Poznańska 34. Obecność wszystkich członków i członków konieczna. Ważna sprawa.

Niedziela 2 stycznia.

godz. 16. Stow. Dzieci Marii u św. Floriana. Zebranie miesięczne w kaplicy zakładu. Obchód gwiazdkowy 3 stycznia o godz. 19 w sali domu katolickiego przy Farze.

Godz. 17,00: B. K. S. „Polonia”. Zarząd klubu zaprasza wszystkich członków i sympatyków na obchód gwiazdkowy połączony z tańcami, który odbędzie się w

sali Resursy Kupieckiej przy ul. Jagiellońskiej 13.

Związek Powstańców Śląskich. Ilustr. „Powstaniec” nabyć można u sekretarza — ul. Król. Jadwigi 2 m 7a. Tamże uprasza się o placę składki.

Zw. Emerytów Prac. P. K. P. etatowych i nieetatowych. Walne zebranie koła oraz nadzwyczajny zjazd delegatów kół 4. I. 38 o godz. 10 u p. Mellerowej.

Zebrania Stronnictwa Pracy

Posiedzenie tymczasowego zarządu okręgowego odbędzie się dziś, w czwartek o godz. 18-tej w sekretariacie.

Prezes.

KOŁO CZYŻKÓWKO.

W niedzielę, dnia 2 stycznia 1938 r. o godzinie 12.30 odbędzie się w lokalu p. Glapy przy ulicy Grunwaldzkiej 159 walne zebranie członków Stronnictwa Pracy Koło Czyżkówko. Wobec mającego dokonać się wyboru zarządu, niezbędna jest obecność wszystkich członków oraz sympatyków, którzy mają zamiar wstąpić w szeregi Stronnictwa Pracy. Referat wygłosi p. redaktor Jan Teska.

Za zarząd tymczasowy: Konarski prezes.

KOŁO MIEDZYN.

W niedzielę, dnia 2 stycznia 1938 r. o godzinie 16-tej odbędzie się w lokalu p. Buchholca (szósta śluza) walne zebranie Stronnictwa Pracy Koło Miedzyn. Wobec mającego się dokonać wyboru zarządu, niezbędna jest obecność wszystkich członków i sympatyków, którzy mają zamiar wstąpić w szeregi Stronnictwa Pracy. Referat wygłosi p. redaktor Jan Teska.

KOŁO BYDGOSZCZ-WSCHÓD.

Zebranie odbędzie się w niedzielę, dnia 2 stycznia o godz. 12.15 w lokalu p. Góreckiej. Ze względu na bardzo ważną sprawę, liczny udział konieczny. Składka roczna od członka wynosi 1.50 zł.

KOŁO JACHCICE.

W środę, dnia 5 stycznia o godz. 19-tej odbędzie się w lokalu p. Orczykowskiego, ul. Saperów walne zebranie Stronnictwa Pracy — koło Jachcice.

Wobec mającego dokonać się wyboru zarządu koła, konieczna jest obecność wszystkich członków i sympatyków, którzy chcą wstąpić do Stronnictwa Pracy.

Z ruchu Ch. Z. Z.

W niedzielę, dnia 2 stycznia o godz. 3-iej po południu odbędzie się zebranie Chrześc. Związku Pracowników Ceramicznych w lokalu p. Dzierżyńskiego, ul. Wrocławskiej.

Na porządku obrad sprawy zarobkowej i organizacyjne. Obecność wszystkich członków konieczna.

Zarząd.

Chrześc. Związek Czeladzi Rzeźniczej urzędu obchód gwiazdkowy w sobotę (Nowy Rok) o godz. 16,30 w sali p. Wicherta (Stara Bydgoszcz). Program obchodu, dość urozmaicony, zawierać będzie przemówienia, przedstawienie, deklamacje i śpiewy. Po obchodzie odbędzie się zabawa taneczna, na którą zaprasza się Szan. Publiczność. Początek o godzinie 17-tej.

Sprawy sokole.

DO SOKOLSTWA OKRĘGU V-GO.

Wspólny obchód gwiazdkowy wszystkich gniazd bydgoskich odbędzie się w niedzielę, dnia 2 stycznia o godz. 17-tej w sokołni przy ul. Toruńskiej 30. Prosimy wszystkich członków wraz z rodzinami o liczny udział w powyższym obchodzie. Upominki uprasza się składać do godz. 16 w sokołni.

Czołem!

Przewodnictwo V. okręgu.

SOKÓŁ ŻENSKI.

Dziś, w czwartek ćwiczenia młodzieży o godz. 6-tej, drużyny o godz. 7-iej w Sokołni.

Dziś biblioteka czynna od godz. 4-tej do 6,30 po południu w sekretariacie, ul. Dworcowa 5.

SOKÓŁ ŻENSKI JACHCICE.

Doroczne walne zebranie odbędzie się we wtorek, dnia 4 stycznia 1938 r o godz. 19 w lokalu p. Orczykowskiego, ul. Saperów 75.

T. G. SOKÓŁ III.

Bilety na wspólny obchód gwiazdkowy, który odbędzie się 2 stycznia o godz. 17 w sokołni, są do nabycia w cenie 1 zł u drh. Woźniaka, Gdańska 1. Odebrać można dziś, w czwartek pomiędzy godz. 19 a 20.

SOKÓŁ V.

Dziś, dnia 30 bm. o godz. 20-tej ćwiczenia w sali gimn. przy ul. Kordeckiego.

Nowy Rok! Nowy Zarząd! Do CAFÉ BAŁTYK w Gdyni Na SYLWESTRA Karol Albrecht 25812 zaprasza Moc Niespodzianek — Świetna orkiestra — Pożegnanie Starego — Powitanie Nowego Roku. Noc Sylwestrowa staropolskim zwyczajem do samego rana. UWAGA! Zamawianie stolików, kolacji i t. p. prosimy zgłaszać wcześniej osobliście. Informacje telefon 35 55.

BAR OKOCIMSKI GDAŃKA 81 telefon 18-41. Życzę wszystkim moim Szanownym Gościom i Znajomym szczęśliwego Nowego Roku. Jednocześnie uprzejmie zapraszam na zakończenie Starego a spotkanie Nowego Roku. Przy spotkaniu specjalnie firmowy kruszon. Bufet zimny i gorący doborowo zaopatrzony, znany ze swej dobroci. (25765) Z poważaniem Jan Buch Lokal otwarty do rana.

BOLE reumatyczne i artretyczne NAJWIĘCEJ DOKUŻAJĄ PODCZAS ZIMNA I NIEPOGODY OSMOGEN GASECKIEGO DŁYNY PRZECIWRHEUMATYCZNY DO KAPIELI „OSMOGEN” KOJA TE BOLE

Pamiętajcie o bezrobotnych!!!

Czytajcie Dziennik Bydgoski

Drobne ogłoszenia. Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 cyfr = jedno słowo l, w, z, a = każde stanowi jedno słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów. Większe ogłoszenia wśród drobnych 50% drożej jak w zwykłym dziale ogłoszeń.

SPRZEDAŻ Na sprzedaż piec do palenia kawy do 20 funt., 3 puszki miedziane do kawy, 1 maszyna do krajania kapusty, Władysław Böhnke, Pelpin. (25755) Skład pralnia, ruchliwe miejsce z powodu choroby zaraz odstąpię. Adres filia Dziennika. 15086 Fox-teriery 15085 rasowego psa sprzedam tanio. Jasna 23, m. 4. Kolonialkę (15071 z urządzeniem, 1000 zł sprzedam. Wiadom. filia. Maszynę Singera sprzedam. Cieszkowskiego 14. 15073 Ko onaliny skład sprzedam, powód wyjazd. Adres wskaże administracja. 15089 Smoking okazny, prawie nowy. Sniadeckich 34. (15081 Zaprowadzona kolonialkę z powodu zmiany stanowiska sprzedam. Adres Dziennik. 25811 -przedam plac budowlany z materiałem przy tramwaju. Kaszubska 16. Rudek. 15079 Drzwi i okna z rozbiórki sprzedaje „Rika” Marcinkowski 7. 25695

Skład tanio. Toruńska 90. (25780) KUPNA Kupię motor ropowy i motocykl. Oferty Dziennik Bydgoski Inowrocław. 25719 Kupię dobrze utrzymany dom czynszowy, wartości zł 30 000, wprost od właściciela, wpłacę 20 000 got Oferty pod „J.” filia Dziennika Bydg. (14994) Młocarnię par. 48” używaną ewtl. niereperowaną poszukuję. Oferty pod „580” do filii Dziennika Bydgoskiego Bydgoszcz. 15076 LEKCJE Lekcyj skrzypiec udzielam. Chrobrego 8—1. (25766) POSADY WOLNE Kucharka młodsza potrzebna. Sniadeckich 9—1. (15066) Krawcowe (15065) potrzebne. Gdańska 46—4. Służąca (15080) z praniem potrzebna. Gdańska 42, restauracja. Paniątka (15069) potrzebna do obsługi gości. Gdańska 136.

Bufetowa (25778) oraz służąca potrzebne zaraz. Marszałka Focha 7. Fryzjer kartą, narzędziami poszukuje posady. Zgłoszenia filia „Fryzjer”. (15059) Służąca gotowaniem potrzebna. Grunwaldzka 25. (15060) Dziewczyna wioski do wszystkiego zaraz potrzebna. Pomorska 42—3. 15082 Inteligentna inkasentka, potrzebna zaraz. Oferty filia Dziennika Bydgoskiego pod „Intelligentna”. (15083) Paniątka do bufetu i wyreczenia pani domu Pod „Dzielną”. (25797) Bufetowa młoda, dzielna, potrzebna zaraz. Zgłoszenia do Dziennika Bydgoskiego pod „Bufetowa”. 25796 Chłopca do posyłek rowerem przyjmę Farna 6, skład. (25783) Kucharka restauracyjna potrzebna od 1 stycznia. Wągrowiec. Rynek 13. 25810 Pomocnik fryzjerski, potrzebny zaraz. Szczecińska 1. (15067) Potrzebne (25688) dziewczę lat 14—16 do 1 osoby. Grunwaldzka 3/5.

POSADY POSZUKUJĄ Kotłodziej (25754) żonaty, lat 31 szuka od 1. 4. 38. posady na majątku z narzędziami, wykonuje kowalstwo i prowadzenie motoru Buldoga. Łask. oferty pod „31” Dziennik. Nauczycielka Pomorzanka, dyplom państwowy szuka posady prywatnej. Oferty pod „Nauczycielka” Dziennik Bydgoski. 25756 DZIERŻAWY Rzeźnictwo urzędzeniem wydzierżawię. Kujawska 102, (25753) Skład wydzierżawie, odremontowany, urządzony, na Gdańskiej 67, nadający się na każdą branżę. (25763) Skład warsztat rzeźniczy wraz z mieszkaniami 3 pokojowym i przynależnościami przy ul. Toruńskiej 1 od zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia u zarządcy Zdz. Cerkaskiego, Inowrocław, Król. Jadwigi nr 10. 25801 Skład 15074 wolny. Dworcowa 36—2. Skład 15077 rzeźniczy z urządzeniem i maszynami od zaraz do wynajęcia. Labiszyn, ul. 11 Stycznia 1. (15088)

MIESZKANIA WOLNE W BYDGOSZCZY. Cena w tej rubryce 1 wiersz 50 gr 3 pokoje: kuch. Niegolewskiego 15. Trzy pokoje kuchnia urzędnikowi. Gdańska 44—1. (15063) 2 pokoje kuchnia. Leszczyńskiego 80. (25752) 3 pokoje (25790) kuchnia od 1. I. 1938. do wynajęcia. Stroma 31. Pokój mała kuchnia. Marcina Orłowskiego 11, Jary. (25782) 2 pokoje (25781) z składem do wynajęcia. Koszyńców 2, Bielskowi. 3 pokoje wolne. Jezuitska 14—3. 25763 3 pokoje słoneczne w okolicy dworca, Placu Piastowskiego wolne. Pod „Urzednik” filia. (15077) Czteropokojowe mieszkanie z wygodami. Chopina 11. (15090)

POKOJU POSZUKUJĄ Poszukuję taniego pokoju umeblowanego wzgl. próżnego dla młodego małżeństwa od stycznia. Zgłoszenia Dziennik Bydgoski. (25802) POKOJE WOLNE Niekrepujące duży, mały. Zbożowy Rynek 10—2. (25771) Oddzielny Poznańska 29—5. (25793) Elegancki pokój fortepianem lub bez. Wiatrakowa 14. (25794) Pokój umeblowany. Mostowa 3, m. 5. (15070) Pokój 15075 dla pana. Dworcowa 75/7 Umeblowany łazienką, utrzymaniem, bez. Garbary 12—3. (15093) Umeblowany także małżeństwu. Gdańska 87—5. 15091 Pokój z ogrzewaniem 25 zł. Paderewskiego 22—10. (15072) Elegancki Matejki 5—2. (15084) Pokój Dworcowa 3. (15094) Pokój umeblowany. Libelta 10, m. 4. 15092

Elegancki Plac Poznański 2—4. (25780) Pokój do wynajęcia. Piękną 14, m. 7. (25791) Pokój 25777 umeblowany kuchnią? Wzgórze Dąbrowskiego 8 Pokój umeblowany. Grunwaldzka 26—8. (25778) Umeblowany osobne wejście. Cieszkowskiego 1—7. (25772) Umeblowany niekrepujący z łazienką do wynajęcia. Plac Kościuszki 6—13. (25767) Pokój (25800) umeblowany z osobnym wejściem zaraz do wynajęcia. Babi Wieś 9 m. 7. Gabinet z osobną sypialnią, wejście z klatki schodowej z utrzymaniem. Floriana 3, m. 8. (25781) Pokój umeblowany. Warminskiego 17—4. (15070) RÓŻNE Za długiej mej żony nie odpowiadam. B. Kwiatkowski Kcyńska 3. 25751 Unieważniam weksel na zł 75,— p. B. Sindowskiego z Bydgoszczy, płatny 15. 1. 38 r. Cieński. 15061

W środę dnia 29 grudnia 1937 o godz. 16 zasnął w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach znoszonych z wielkim poddaniem się św. woli Bożej, zaopatrzone Sakramentami św., nasz najdroższy brat, stryjek, wujek i szwagier ś. p.

X. Radca Leon Gawin-Gostomski

Proboszcz fordoński i dziekan dekanatu fordońskiego

w 57 roku życia i 29 roku kapłaństwa.

Wyprowadzenie drogi nam zwłok z plebanii do kościoła parafialnego w Fordonie nastąpi w niedzielę dnia 2-go stycznia 1938 r. o godzinie 16-tej, a wigilie i pogrzeb nazajutrz w poniedziałek 3-go stycznia o godzinie 10.

Powiadając o tym wszystkim znajomym, przyjaciół i życzliwych, prosi o nabożną modlitwę za duszę Zmarłego w głębokim smutku pograżona

(25809)

Rodzina.

Dziś w czwartek, dnia 30 grudnia b. r.

po gruntownym remoncie

otwarcie

Kawiarni i Cukierni

„CRISTAL“

Prosi o poparcie

Zarząd

25787)

Cukierni i Kawiarni „Cristal“.

Jeżeli chcesz meso i szczęśliwie spotkać nowy rok — idź do

„PODBIPIĘTY“

25795)

właśc.: Leonard Rose

Udekorowane ubikacje

Humor

Uprasza się o zamówienie stolików!

Telefon 3465

Gdańska 19.

Wróciłem

Przyjmuję od 10—13 i 16—18,30

Dr K. ILOWIECKI

lekarz-specjalista chorób skórnych i wenerycznych
Gdańska 36. (25792) Telefon 21-06.

Na Sylwestra

polecamy nasze niedoścignione w wielkim wyborze i po najniższych cenach:

Wina czerwone, rury, araki, likiery, koniaki, ekstrakty ponczowe, wina do bowli.

Tanie dobre wina musujące białe Bordeaux, południowe i owocowe.

C. Behrend & Co
ul. Gdańska 23

(25621)

Otwarcie z dniem 31 bm. Otwarcie
nastąpi otwarcie nowoczesnego, eleganckiego lokalu
Kabaret — Dancing

„OAZA“

w GDYNI przy ulicy Świętojańskiej 30 tel. 21-86.

Bogaty program artystyczny oraz orkiestra pod batutą kapel. Zasadzkiego przyczyni się do miłego spędzenia sylwestra, na który zaprasza P. T. publiczność

25742) **Fr. Romanowski, gospodarz.**

Wszelkie druki

wykonuje **tanio** **szybko** **gustownie**

DRUKARNIA BYDGOSKA

Spółka Akcyjna
Bydgoszcz, Poznańska 12-14

PĄCZKI SYLWESTRÓWE

znanej jakości poleca

CUKIERNIA

R. STENZEL

27475

DBAJCIE O SWOJE ZDROWIE!
„SZWAJCARSKIE GORKIE ZIOŁA“ SA STOSOWANE PRZY KAMIENIACH ŻOŁCIOWYCH I SKŁONNOŚCIACH DO ZAPARCIA. „SZWAJCARSKIE GORKIE ZIOŁA“ SA NATURALNYM, ŁAGODNYM ŚRODKIEM PRZECIWCZŁAJĄCYM, UŁATWIAJĄCYM FUNKCJE ORGANÓW TRAWIENIA, STOSOWANYM RÓWNIEŻ PRZY NADMIERNEJ OTYŁOŚCI.

24878

Marian Retz

Naczelnik Obwodowego Urzędu Pocztowego Bydgoszcz I i Prezes Pocztowego Przystosowania Wojskowego — Oddział Bydgoszcz I.

Zmarły był długoletnim członkiem naszym, stojąc do ostatnich chwil wiernie pod sztandarem Związku. Jego pamięć żyć będzie wśród nas zawsze.

Cześć Jego pamięci.

Związek Pracow. Poczł. Telegrafów i Telefonów R. P. 25786) **Kolo Bydgoszcz**

WIADOMIENIA ŻALOBNE

wykonuje szybko i tanio
drukarnia Bydgoska S. A.
Bydgoszcz Poznańska 12.

Magazynowanie mebli

owarów bazaru itp. Wagonowe drobniocze zwózki, przeprowadzki ekspedjowanie uskutecznia najtaniej (1871)

„Express“
Bydgoszcz, ul. Warszawska 25
telefon 3800

Grey poleca smaczne

pączki sylwestrowe

Tel. 32-12.

sztuka 20 groszy.

POLECENIA

Żywy 25788
strzę. Plac Poznański 5.

Pióra wieczne
Włóki automatyczne
Albumy, Papiery listowe najtaniej (33022)
Kazimierz Bartel
hurtownia papiernicza,
Bydgoszcz, Sniadeckich 38.

Księgi handlowe wszelkich typów, segregatory, skoroszyty poleca

Hurtownia papiernicza **Kazimierz Bartel**
Bydgoszcz, Sniadeckich 38
arter. (23547)

Meble

olidne kupisz najtaniej tylko w **składzie fabrycznym T. Kasprowicz,**
ul. Długa 34. (2227)

Repertuar kin bydgoskich:

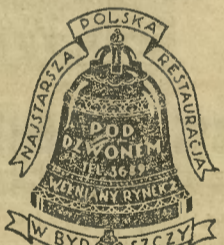
CRISTAL: „Ulan Ks. Józefa“ i nadprogram.

MARYSIENKA: „Strzelec z Bengalu“ z Shirley Temple i Victor Mac Laglen oraz nadprogram

APOLLO: „Ich stu i ona jedna“ z Deanną Durbin, premiera i nadprogram.

CAPIROL: Wielki film sylwestrowy „Parada gwiazd Warszawy“ z udziałem najlepszych sił scenicznych i filmowych.

BALTYK: „Postrach dzikiego Zachodu“ z Buck Jonesem oraz dwie komedijki i Tygodnik Pata.

ZAPRASZA.

SPRZEDAŻE

200 litrów (25758)
mleka dziennie tłustego, świeżego odda majątek blisko Bydgoszczy w całości lub część młowa. Oferty Dziennik „Mleko“.

Skład Kolonialny z urządzeniem, sprzedam bardzo korzystnie. Ulica Poznańska 14. (25377)

Radio
220 zmienny okazujnie sprzedam. Welniany Rynek 10, Makowski. (25761)

Radio
tanio na sprzedaż, prąd stały. 3 Maja 2, m. 2. (15058)

POSADY WOLNE

Panienska
która pracowała składzie cukrów potrzebna. Gdańska 29. 15057

Służąca
z gotowaniem potrzebna. Chwytowo 6, m. 18. (15061)

Służąca 25785
od zaraz do wszelkich prac potrzebna. Stellmach Magdzinskiego 1, skład.

Ekspedientka

rutynowana do cukierni potrzebna zaraz. Meller. Pl. Piastowski 17, restauracja. (25784)

Agenci

do sprzedaży kos, brzytw, zegarków poszukiwani. Zgł. „Kosiarz — Patent“, Lwów, skrytka 174. (24401)

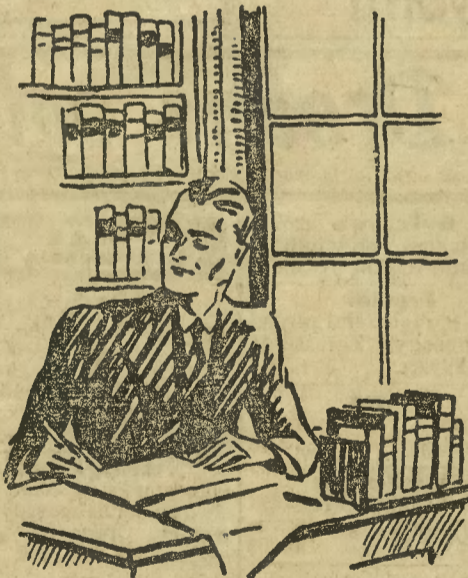
Panna

władająca językiem polskim i niemieckim potrzebna. Restauracja, Długa 82. (15087)

Powodzenia

w życiu prywatnym i kupieckim

nie osiąga się jedynie przez wygórowaną wydatność. Reprezentacja musi tę wydatność do prawdziwego znaczenia doprowadzić. Dlatego też każdy dzielny kupiec kładzie znaczenie na

czysto i efektywnie wykonane druki dla swego zapotrzebowania począwszy od listowników do najwytworniejszych reklam.

DRUKARNIA BYDGOSKA S. A.

Wydawnictwo „DZIENNIK BYDGOSKI“
Bydgoszcz, ulica Poznańska nr 12-14 Telefon nr 2650

wyposażona w nowoczesne maszyny i materiał drukarski
wykonuje wszelkie druki
w zakresie drukarstwa wchodzące
gustownie, szybko i tanio.

— Pan ma butelkę od wódki w kieszeni i zebrał?
— Tak, bo butelka jest pusta.

Ceny ogłoszeń: 25 gr. za wiersz milimetry na stronie 7-linowej szerokości 38 mm. Za reklamy na stronie przed ogłoszeniami 70 gr., w tekście na drugiej i trzeciej stronie 1,20 zł. na dalszych stronach 1,00 zł. za milim. i łam., szer. 67 mm. Drobne ogłoszenia słowo tytułowe 25 gr., każde dalsze 15 gr.; dla poszukujących pracy oraz na nekrologi 20 % niższe. Większe ogłoszenia, zamieszczone wśród drobnych, 50 % drożej jak w zwykłym dziale ogłoszeniowym. Przy powtórzeniu ogłoszeń o tym samym tekście udziela się rabatu. Przy konkursach i dochodzeniach sądowych wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25 % dopłaty. — Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca o 20 %, drożej. Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsce administracja nie odpowiada. — Miejsce płatności: Bydgoszcz. — Konta bankowe: Bank Związku Spółek Zarobkowych, Bank Ludowy. Konto czekowe: P. K. O. 203713 Poznań.

Wydawca, nakładem i czcionkami: Drukarnia Bydgoska Sp. Akc. w Bydgoszczy. — Za wiadomości z Gdyni i wybrzeża odpowiedzialna: Zofia Żelska-Mrozowicka w Gdyni; za kronikę toruńską: Roman Kobierski w Toruniu; za wszystkie inne działy: Stanisław Nowakowski w Bydgoszczy.

